

Informatiebrief

Zaaknummer: Z/21/058258
Documentnummer: 266777
Datum: dinsdag 2 november 2021/verzonden 3 november 2021
Onderwerp: Duiding dashboard Jeugd Voorschoten dd 19 augustus 2021
Portefeuillehouder: Wethouder de Bruijn
Bijlage(n):
1 Dashboard Jeugd Voorschoten 19 augustus 2021
2. Data en stand van zaken lokale toegang jeugd Voorschoten

Geachte Raad,

In deze brief informeren wij u over het definitieve dashboard Jeugd 2020. Om het College en de Raad van Voorschoten te informeren over de omvang en kwantitatieve ontwikkelingen binnen de jeugdzorg is er een selectie gemaakt uit de verschillende beschikbare databases jeugd. Deze selectie wordt weergegeven in het dashboard Jeugd Voorschoten, dat een beeld geeft van de huidige stand van zaken, alsook de ontwikkelingen tot nu toe. Hierbij ontvangt u het dashboard Jeugd Voorschoten 2020 d.d. september 2021.

Leeswijzer dashboard

Bij het lezen van de tabellen en bijbehorende toelichting is het belangrijk om te weten dat:

- De tabellen, tenzij anders omschreven, de geïndiceerde zorg betreffen, ook wel 2^e lijns zorg genoemd. Het betreft de zorg die ingekocht is in H10 verband i.s.m. het Service Bureau Jeugdhulp.
- De cijfers in het dashboard daarmee niet de totale kosten voor de jeugdzorg weergeven. In 2020 waren de lasten jeugdzorg ongeveer € 7,1 miljoen. Van deze € 7,1 miljoen had ongeveer € 4,739 miljoen betrekking op kosten voor geïndiceerde zorg, welke regionaal wordt ingekocht en afgerekend via Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden. In het dashboard wordt ingezoomd op dit onderdeel. Dit betreft daarmee ongeveer twee derde deel van de kosten voor de jeugdzorg. Het overige deel van de kosten bestaat onder andere uit de bekostiging van lokale organisaties voor jeugd en personele lasten van de gemeente voor uitvoering van de wet
- De declaraties voor 2020 zijn bijna volledig. Aanbieders hadden ruim de tijd om een declaratie in te dienen voor geleverde zorg. Vanaf 1 januari 2021 is de maximale declaratietermijn teruggebracht naar maximaal zes maanden.
- Waar mogelijk is teruggekeken tot 2015 maar voor bepaalde tabellen is dit niet mogelijk. In 2018 zijn de productcategorieën gewijzigd, waardoor een vergelijking met de jaren 2015-2017 niet mogelijk is.

Duiding Dashboard 2020

- Op basis van de huidige gegevens zijn de kosten voor Jeugdzorg 2020 4,739 miljoen en met bijna € 797.000 gestegen ten opzichte van 2019. Deze stijging geldt voor de productcategorieën die in dit dashboard uitgelicht zijn
- De stijging van de kosten in 2020 ligt met name bij de jeugd-GGZ en ambulante jeugdhulp. Ook in landelijke cijfers en binnen de H10 is deze tendens herkenbaar. De

klantaantallen in de categorieën waar de kosten stijgen zijn redelijk stabiel, er is een lichte stijging bij de GGZ en daling bij de ambulante jeugdzorg. De kosten per client (kind) zijn hoger.

- Er is een piek te zien in het aantal cliënten voor het preventief justitieel kader. In deze categorie wordt de expertise van gecertificeerde instellingen ingezet bij casuïstiek waar nog geen sprake is van een directe onveiligheid, maar waar het thema veiligheid wel opgepakt moet worden, bijvoorbeeld door het uitvoeren van een risicoanalyse. Mogelijk waren er vanwege de coronapandemie meer gezinnen waar in het kader van de veiligheid inzet nodig was. Bijvoorbeeld ook omdat veel kinderen en volwassenen minder in beeld waren door het wegvallen van de dagelijkse structuur van school en werk. De kosten in 2020 zijn gestegen, eveneens het aantal cliënten. De gemiddelde kosten zijn hetzelfde gebleven.
- Het aantal cliënten in crisis nam af maar de kosten namen toe. Dit zou kunnen komen omdat de cliënten die in een crisissituatie belanden een langer en/of zwaarder traject doorlopen. Bijvoorbeeld door de aard van de problematiek, maar ook door de corona pandemie.
- De kosten voor categorieën jeugd-GGZ (tabel 7A) Hoog specialistisch en basis- GGZ zijn gestegen, specialistisch GGZ en ernstig enkelvoudige dyslexie zijn stabiel. Het aantal klanten is relatief stabiel gebleven. De kosten per cliënt stijgen. Oorzaken van de stijgende kosten per cliënt zijn onder andere verzwarende van de problematiek en het uitblijven van uitstroom naar lichtere voorzieningen. Ook een contractueel afgesproken omzetting van cliënten naar een product met hogere kosten heeft tot hogere kosten geleid.
- Het aantal unieke klanten dat een PGB ontvangt is met een vijfde gestegen in 2020 ten opzichte van 2019. Er is ongeveer 10% minder verzilverd op de totale kosten. Het gemiddelde budget per klant is afgenomen in 2020. Een mogelijke oorzaak hiervoor kan een verandering van hulpvraag zijn dan wel toename van het aantal afwijzingen.
- De huisartsen blijven de grootste verwijzers naar de geïndiceerde jeugdhulp. De (lichte) daling van het aantal verwijzingen kan komen door de inzet van de ondersteuner jeugd en gezin. Tegelijkertijd zien we dat er meer cliënten door de jeugdconsulenten verwezen worden ten opzichte van 2019, ten opzichte van 2018 is er sprake van een daling. In de praktijk lijkt het vooral te gaan om de meer ingewikkelde casussen die bijvoorbeeld via Voorschoten voor Elkaar binnen zijn gekomen.

Prognose 2021

Op dit moment is het niet mogelijk betrouwbare gegevens te laten zien over de zorg zoals geboden binnen de Jeugdwet over 2021. Hier zijn diverse oorzaken voor, waaronder:

- Per 1 januari 2021 geldt de nieuwe iStandaard voor het berichtenverkeer binnen de Jeugdwet: de iJw 3.0. Zoals gebruikelijk is bij een nieuwe versie van deze standaard, heeft het enige tijd nodig voor alle betrokken partijen de juiste codes en werkwijze gebruiken. Dit kan leiden tot foutieve berichten, die daardoor opnieuw ingediend moeten worden. Dit zorgt voor vertraging.
- Per 1 januari 2021 wordt gecontroleerd of de ingediende declaraties overeenkomen met de afgegeven indicatie, zowel qua omvang als wijze waarop deze is vastgesteld. Als deze match er niet is dan wordt de declaratie afgekeurd en moet deze opnieuw ingediend worden. Hiermee wordt voorkomen dat te veel of incorrect wordt gedeclareerd. Samen met de contractuele mogelijkheid om declaraties later in te dienen

zorgt dit ook voor dat er vertraging is in de declaraties. Declaraties voor bijvoorbeeld de maand mei komen vaak pas in de maanden erna binnen.

Er wordt gewerkt aan sneller beschikbaar hebben van betrouwbare gegevens, zowel lokaal als in de H10 door het Servicebureau Jeugdhulp Haaglanden (SBJH):

- Vanaf Q1 2021 is de maximale declaratietermijn voor aanbieders teruggebracht naar zes maanden. Declaraties die later worden ingediend, worden niet in behandeling genomen. Dit betekent dat in Q1 van 2022 de data over het eerste halfjaar 2021 betrouwbaar zouden moeten zijn. Vanwege de declaratietermijn zijn de prognoses vanuit het SBJH pas na het derde kwartaal beschikbaar.
- Het SBJH doet vijf keer per jaar een prognose over de kosten van het aantal toewijzingen jeugdhulp voor hetzelfde jaar. De laatste prognose (1 oktober 2021) voor de kosten jeugdhulp in 2021 bedraagt € 4.824.000. Dit betreft alleen de verwachte kosten voor inzet van tweedelijns jeugdhulp uit het gecontracteerde H10 aanbod. Dit bedrag is niet één op één te vergelijken met de totalen op pagina twee van het dashboard. In het dashboard zijn namelijk slechts de grootste zorgcategorieën uitgelicht, en dit zijn dus niet de totale kosten voor regionaal gecontracteerde jeugdzorg.
- Per 1 januari 2021 geldt het richtinggevend kader. Per aanbieder en per product is er een gemiddeld aantal uren/etmalen/minuten berekend. Verzoeken om toewijzing die binnen dit richtinggevend kader vallen, worden goedgekeurd. Vallen zij buiten het kader, bijvoorbeeld omdat er meer uren dan gemiddeld zijn aangevraagd, dan gaat de gemeente met de aanbieder in gesprek waarom er afgeweken moet worden. Hierdoor wordt het verschil tussen de declaraties en de oorspronkelijke toekenningen kleiner, waardoor betrouwbaarder prognoses te maken zijn.

Autonome ontwikkelingen 2021

We hebben te maken met een aantal autonome ontwikkelingen

- Jeugdhulpaanbieders en gemeenten kunnen steeds moeilijker aan personeel komen. Oorzaken die hiervoor genoemd worden zijn de te hoge werkdruk, de grote wachtlijsten, de kostengedrevenheid van organisaties en gemeenten en het (daardoor) negatieve imago. Gevolgen hiervan zijn dat met de toegenomen instroom van corona de werkdruk van het zittend personeel stijgt met als gevolg ziekte of vertrek. Hierdoor kan de ernst van de situaties bij kinderen vergroten.
- Effecten corona op jeugdhulp: Uit onderzoek van SodaConsult (mei 2021) door SBJH geïnitieerd, is gebleken dat vooral bij de GGZ de instroom fors stijgt. Dit zorgt voor een toename van de wachtlijsten, wat volgens de aanbieders zorgt voor een toename van crisisopvang. Alle organisaties staan onder hoge druk vanwege corona en het effect daarvan op het personeel.
- In het rapport staat ook dat de meeste aanbieders verwachten dat er een toename van de zorgvraag zal zijn na corona. Vooral de instellingen bij Jeugd & Opvoedhulp verwachten een flinke toename, met wel 45 procent. De GGZ verwacht een toename van ongeveer een kwart en begeleiding ongeveer 13 procent.
- Nu de scholen weer open zijn gegaan in september 2021, geven JGZ medewerkers van de GGD op het onderwijs in Hollands Midden jeugd- en opvoedproblematiek te signaleren dan voorheen. De inschatting is dat dit het gevolg is van het gevoel van

isolering onder jongeren door de lockdown en verhoogde stress hiermee gepaard gaande in veel gezinnen (RBO Huiselijk geweld en kindermishandeling 28-09-2021).

- Stand van zaken Richtinggevend kader (RGK, 15 juni 2021):
Er zijn 911 toewijzingen waarvan 331 binnen en 580 buiten het richtinggevend kader vallen. Met andere woorden: 36% van de toewijzingen valt binnen het RGK. Er zijn 40 aanbieders waarvan minder dan 50% van de toewijzingen binnen het RGK valt, 29 aanbieders hebben 50% of meer toewijzingen binnen het RGK.
De meeste partijen doen voornamelijk verzoeken om toewijzing (VOT's) in die buiten het RGK vallen. Een klein deel van de toewijzingen die na dialoog tussen gemeente en aanbieder hierop volgen zijn wel binnen het RGK. Hieruit kunnen we voorzichtig de conclusie trekken dat het RGK een pril positief effect heeft, maar dat er nog slagen gemaakt kunnen worden, waar tijd en formatie van jeugdconsulenten voor nodig is.
- De cliënten met de hoogste kosten in 2020 zijn nog niet in het dashboard weer te geven, hieronder in de tabel uitgesplitst naar de top 5 en top 20 en naar de drie zorgvormen (producten) met de hoogste totale en gemiddelde kosten:

Product	20 duurste cliënten totaal	20 duurste cliënten gemiddeld	5 duurste cliënten totaal	5 duurste cliënten gemiddeld
Alle	€ 1.718.538	€ 85.927	€ 717.163	€ 143.433
jGGZ	€ 563.937	€ 33.173	€ 414.522	€ 138.174
Ambulante jeugdhulp	€ 395.352	€ 23.256	€ 54.453	€ 13.613
Jeugdhulp met verblijf	€ 611.547	€ 61.155	€ 232.400	€ 116.200

Vervolgstappen dashboard

Het dashboard jeugd Voorschoten is momenteel nog volop in ontwikkeling. Met het huidige dashboard zijn de belangrijkste gegevens omtrent jeugdhulp inzichtelijk. Volgende stappen die gezet kunnen worden zijn onder andere het maken van verdergaande data-analyses op de gegevens uit het dashboard. Uit deze analyses kunnen we bepalen welke vervolmaatregelen binnen jeugd potentieel extra genomen kunnen worden. Daarnaast willen we inzichtelijk maken (monitoring) wat de effecten zijn van eerder besloten kostenbeheersende maatregelen.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

A. R. de Graaf,
gemeentesecretaris

drs. N. Stemerding,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.

Dashboard Jeugd Voorschoten

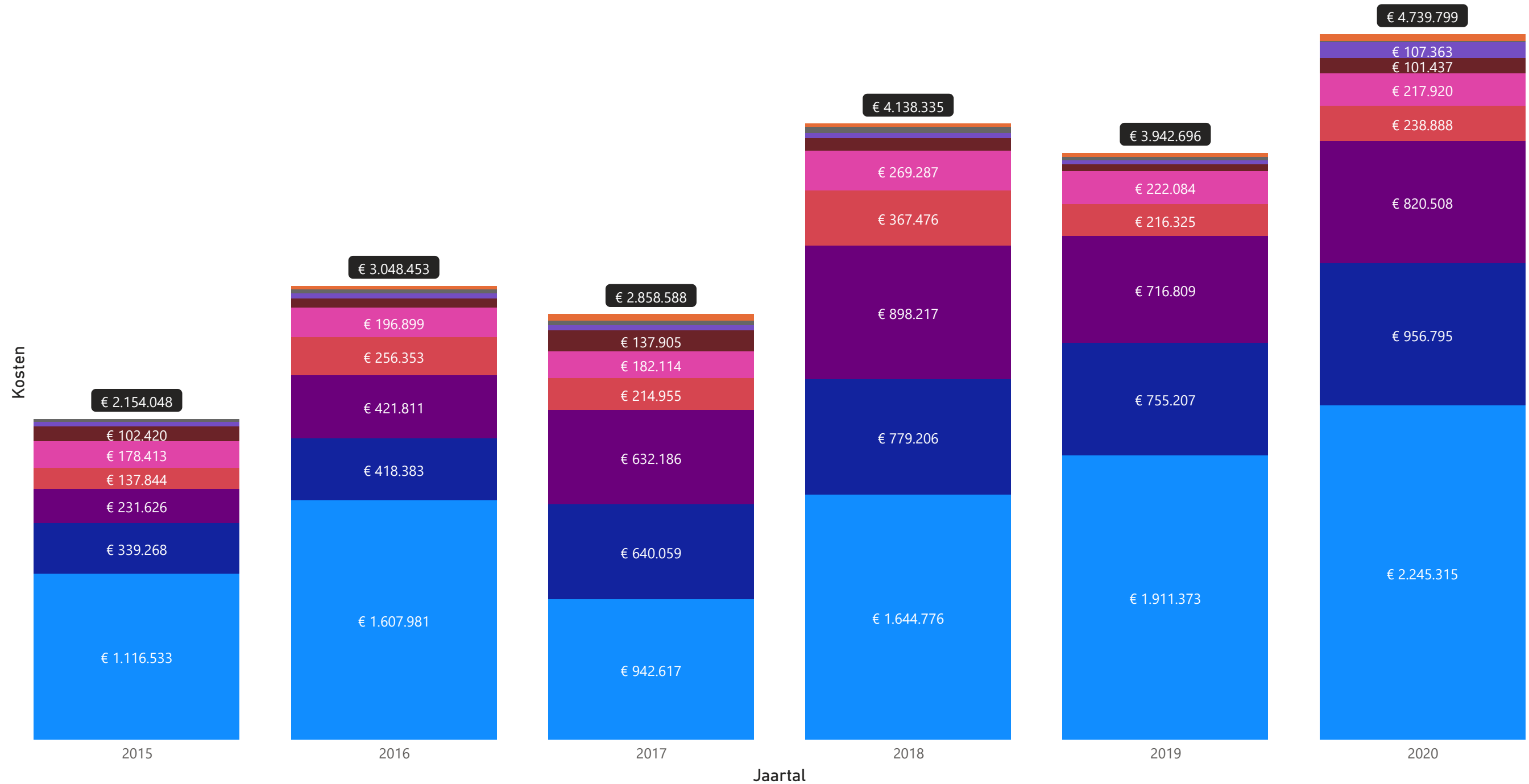
Leeswijzer

Bij het lezen van de tabellen en bijbehorende toelichting is het belangrijk om te weten dat:

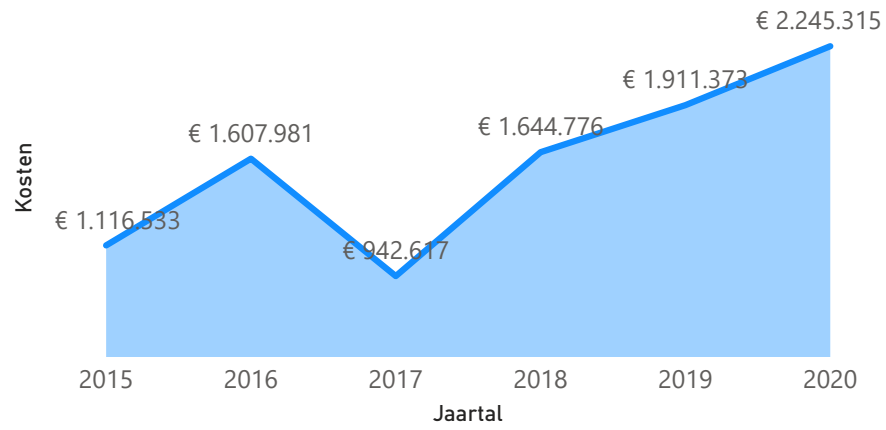
- De cijfers van de jaren 2015 t/m 2020 de stand op 19/08/21 zijn
- Alle gegevens in dit dashboard afkomstig zijn van Initi8 en het SBJH
- Waar mogelijk teruggekeken is tot 2015 maar dat dit in bepaalde tabellen niet mogelijk was. In 2018 zijn de productcategorieën gewijzigd, waardoor een vergelijking met de jaren 2015-2017 niet mogelijk was

Tabel 1: Totale kosten geïndiceerde Jeugdhulp per productcategorie

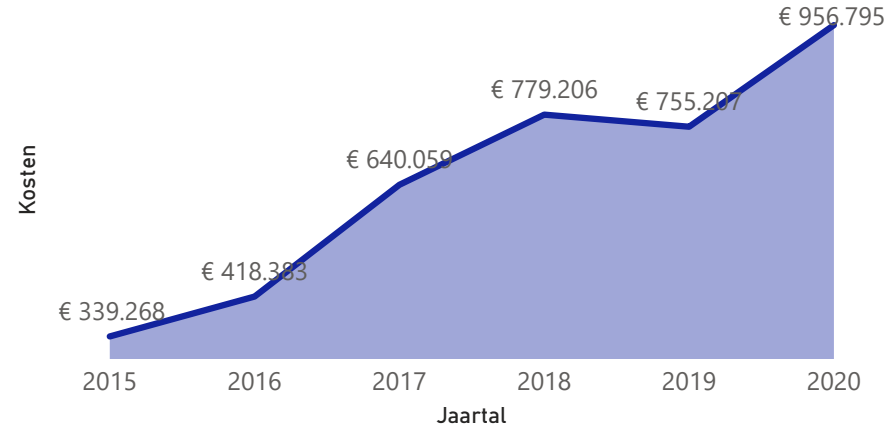
● Jeugd GGZ ● Ambulante Jeugdhulp ● Jeugdhulp verblijf incl. behandeling ● Dagbehandeling ● Jeugdbescherming ● Crisis ● Preventief justitieel kader ● Jeugdreclassering ● Kindergeneeskunde

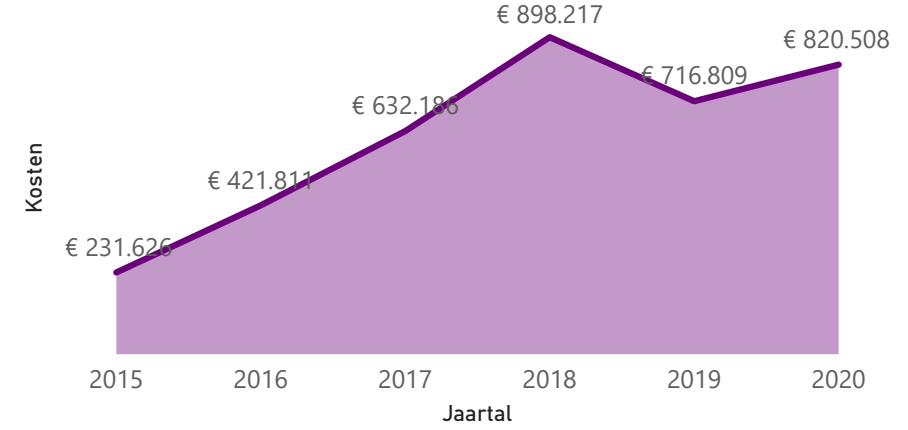
Tabel 2a: Kosten Jeugd GGZ

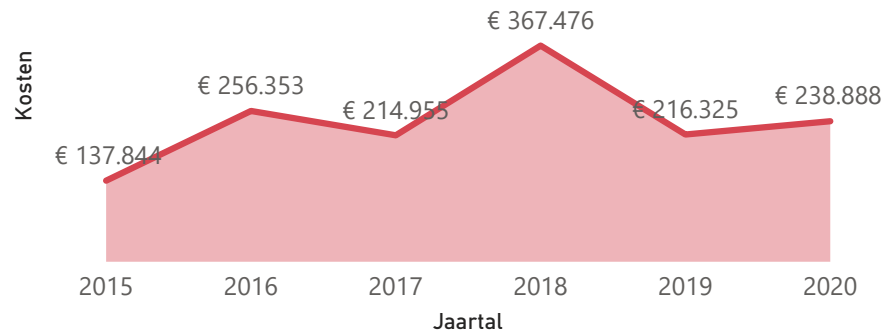
Tabel 2b: Kosten Ambulante Jeugdhulp

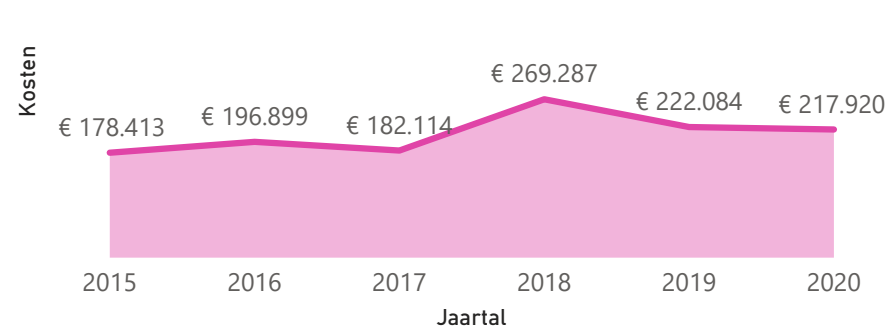
Tabel 2c: Kosten Jeugdhulp verblijf incl. behandeling

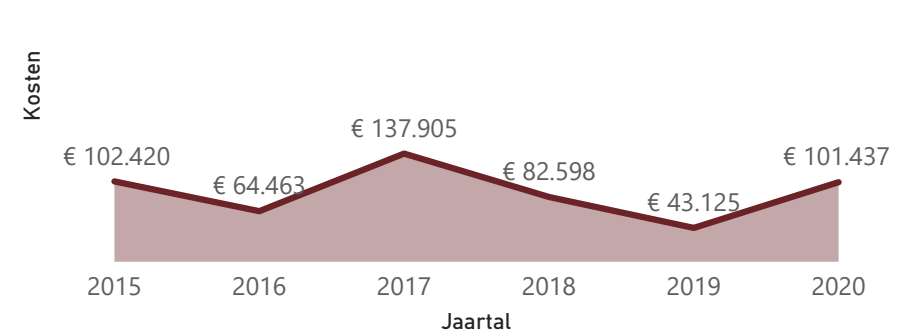
Tabel 2d: Kosten Dagbehandeling

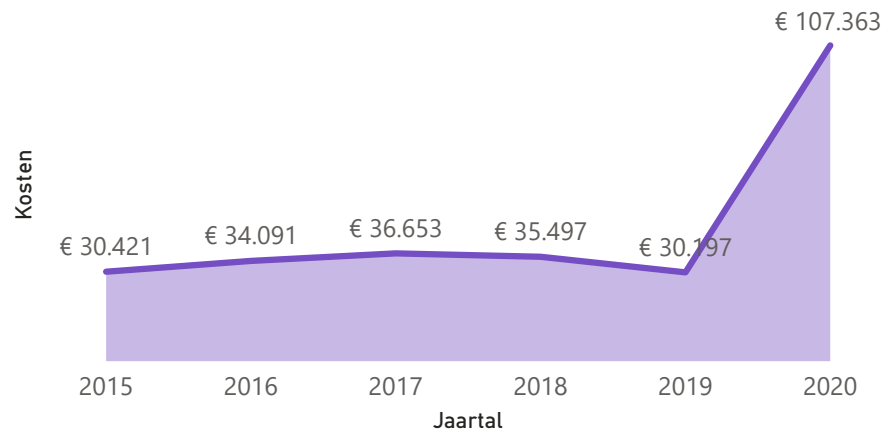
Tabel 2e: Kosten Jeugdbescherming

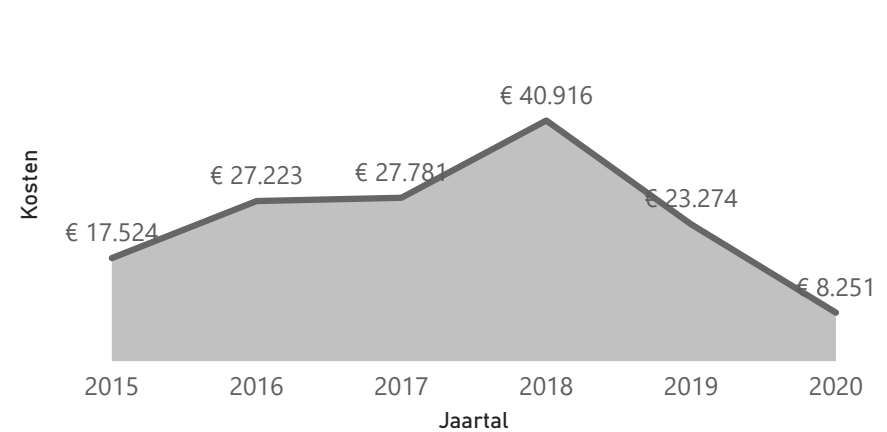
Tabel 2f: Kosten Crisis

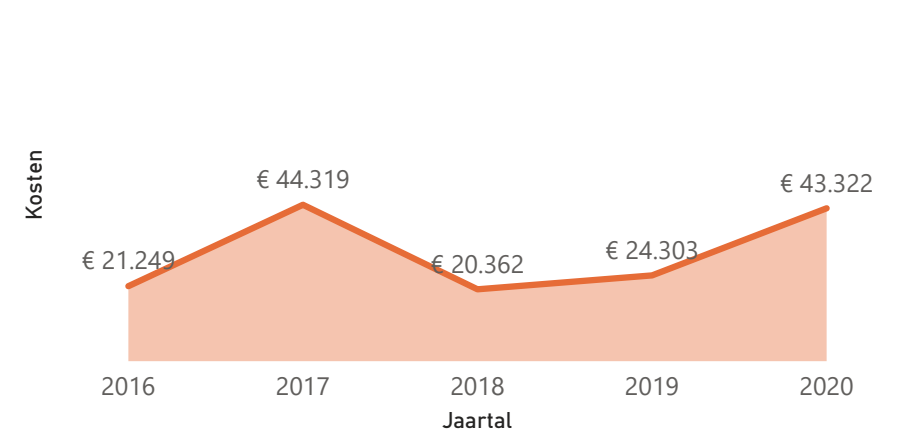
Tabel 2g: Kosten Preventief justitieel kader

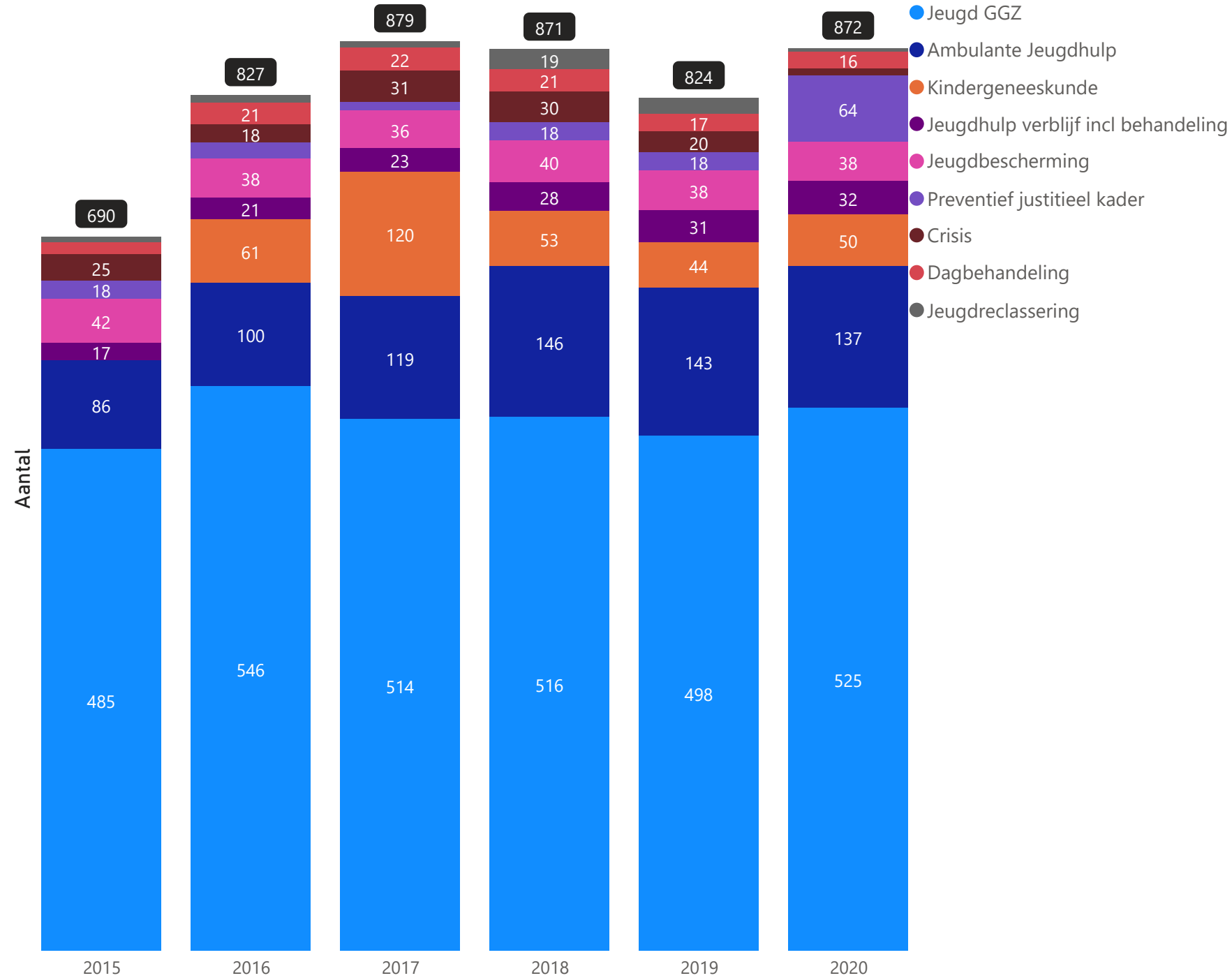
Tabel 2h: Kosten Jeugdreclassering

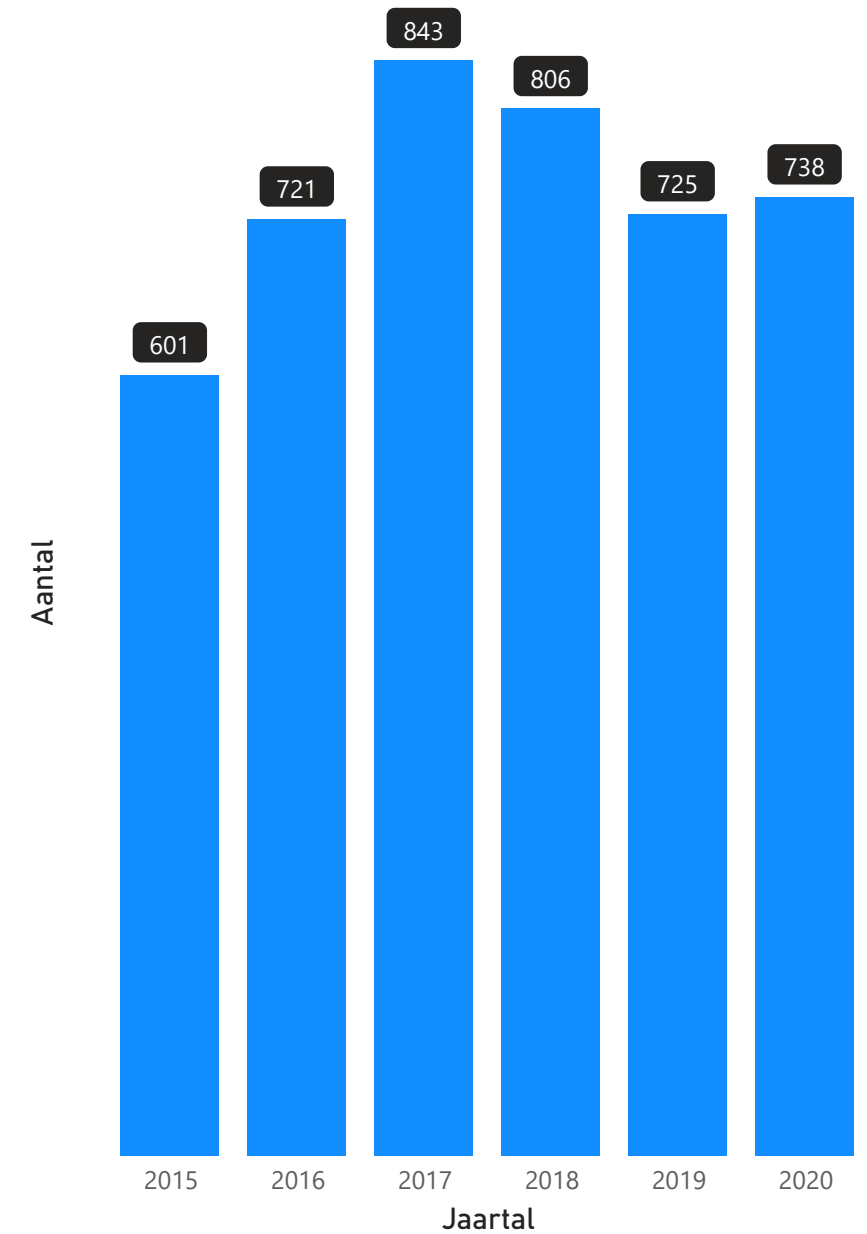
Tabel 2i: Kosten Kindergeneeskunde

Tabel 3a: Totaal aantal cliënten per productcategorie

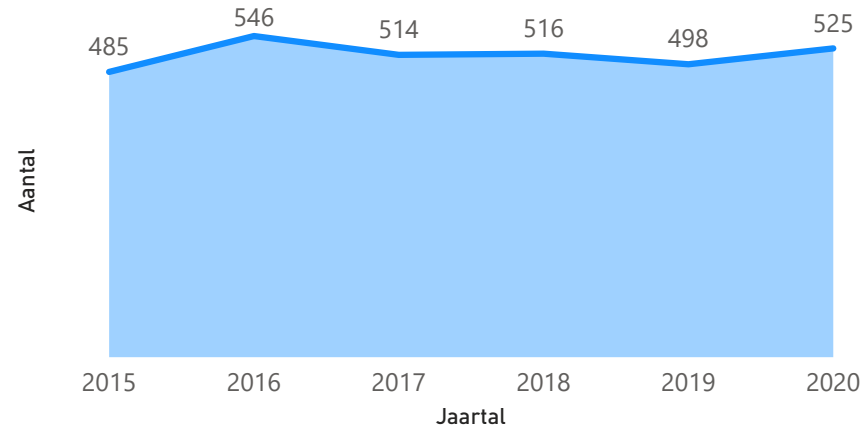

Tabel 3b: Totaal aantal unieke cliënten

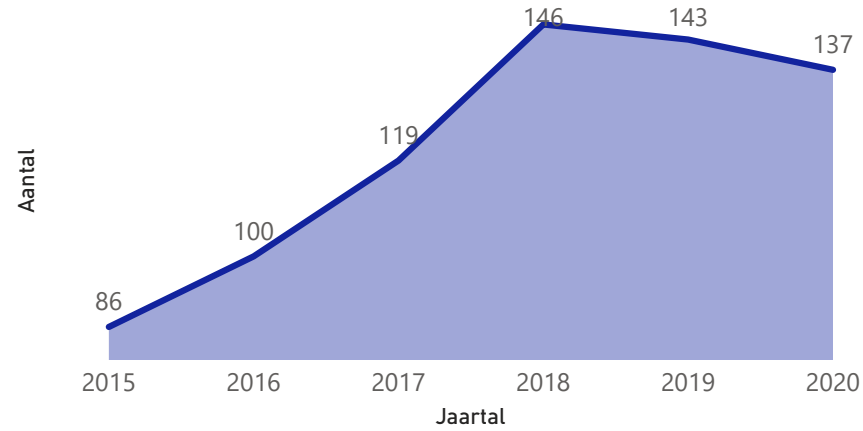

Toelichting tabel 3a & 3b: Het totaal in tabel 3a is groter dan in tabel 3b. Dit komt doordat sommige klanten meerdere indicaties hebben. Bijvoorbeeld, een combinatie tussen Jeugd GGZ en Kindergeneeskunde. Het is mogelijk dat aanbieders niet in hetzelfde jaar dat gebruik is gemaakt van de zorg declaraties indienen.

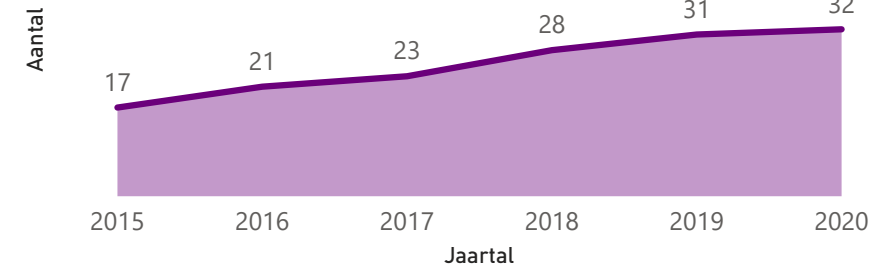
Tabel 4a: Aantal cliënten Jeugd GGZ

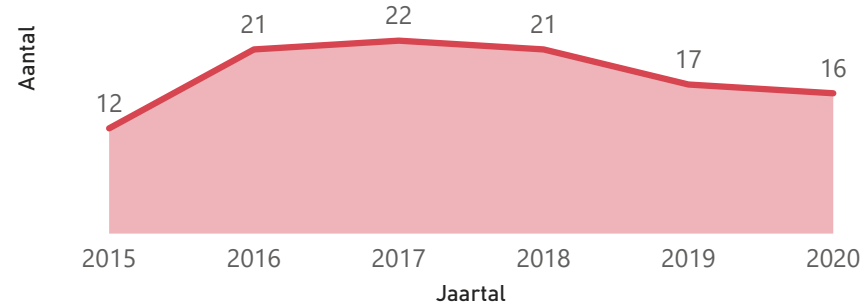
Tabel 4b: Aantal cliënten Ambulante Jeugdhulp

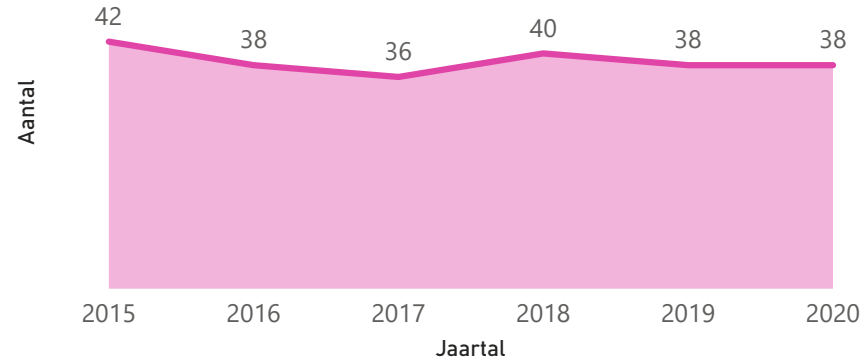
Tabel 4c: Aantal cliënten Jeugdhulp verblijf incl. behandeling

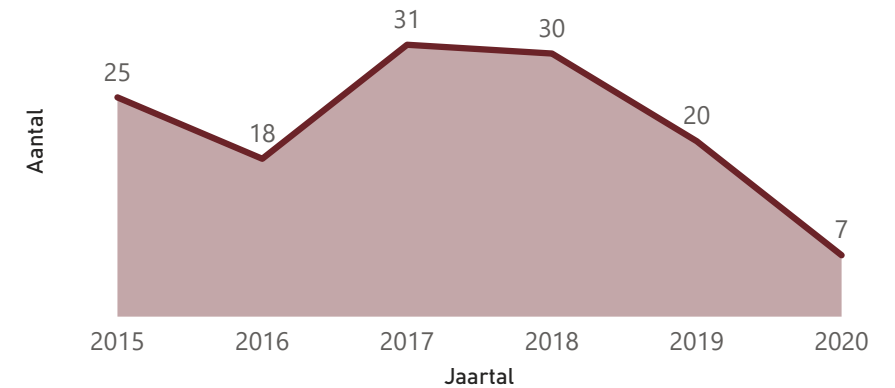
Tabel 4d: Aantal cliënten Dagbehandeling

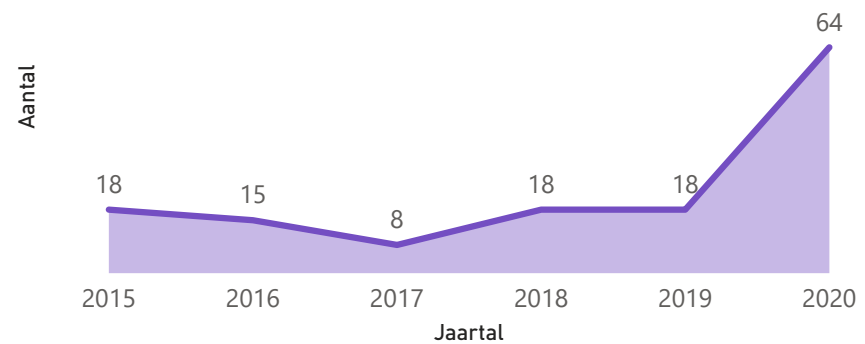
Tabel 4e: Aantal cliënten Jeugdbescherming

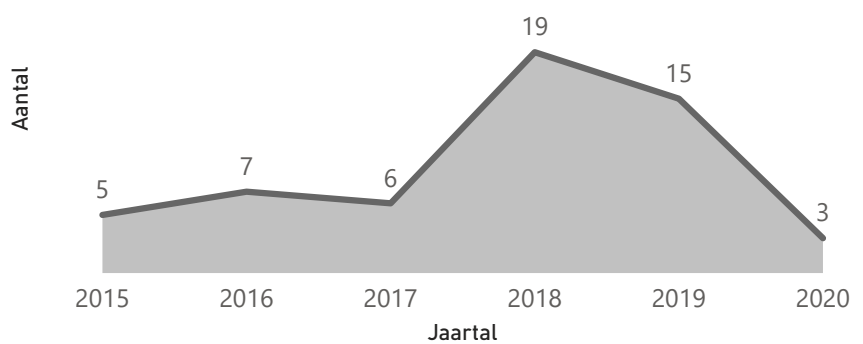
Tabel 4f: Aantal cliënten Crisis

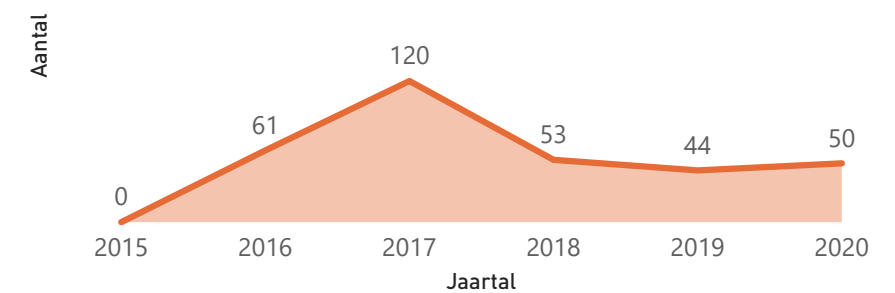
Tabel 4g: Aantal cliënten Preventief justitieel kader

Tabel 4h: Aantal cliënten Jeugdreclassering

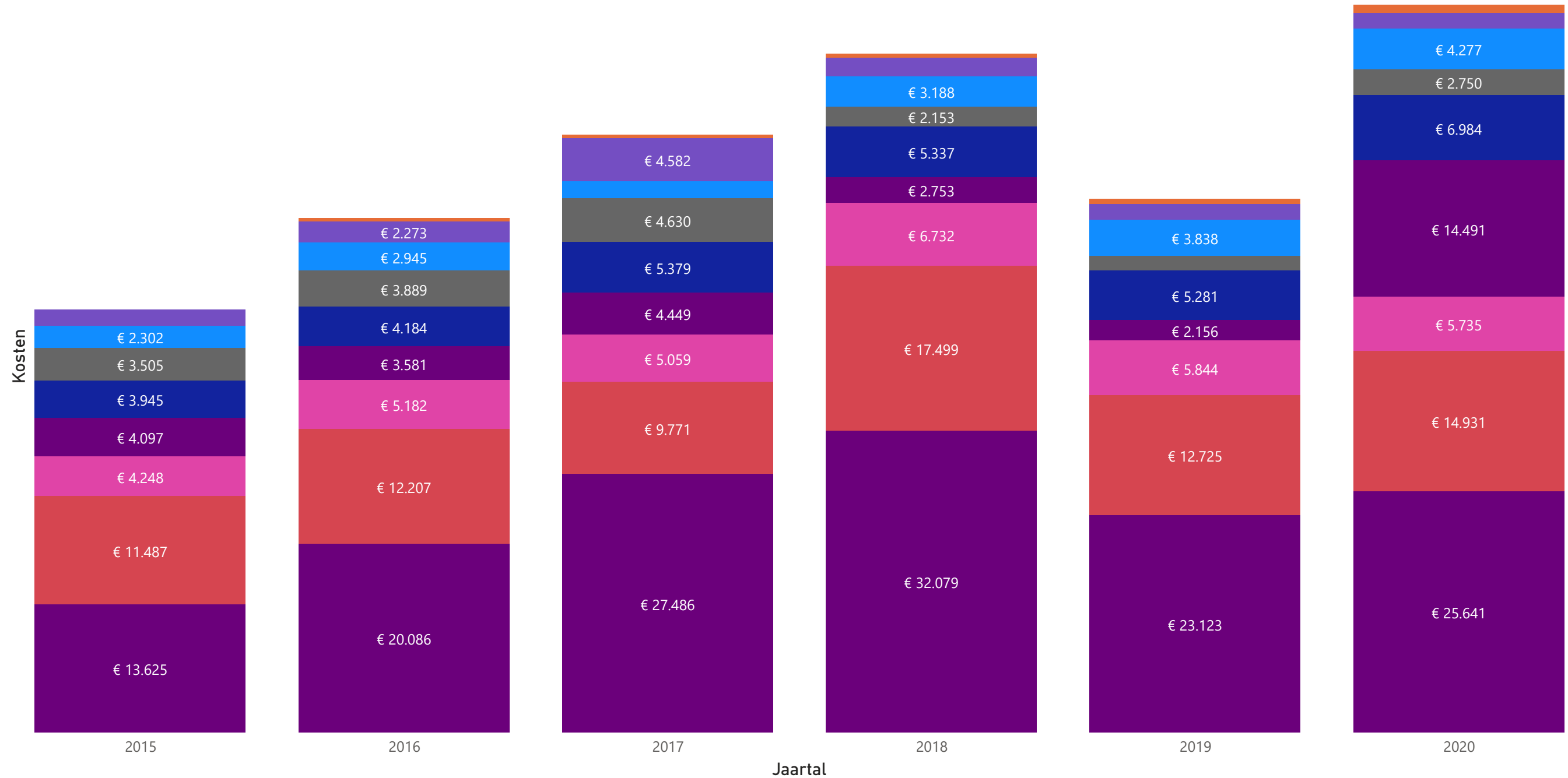

Tabel 4i: Aantal cliënten Kindergeneeskunde

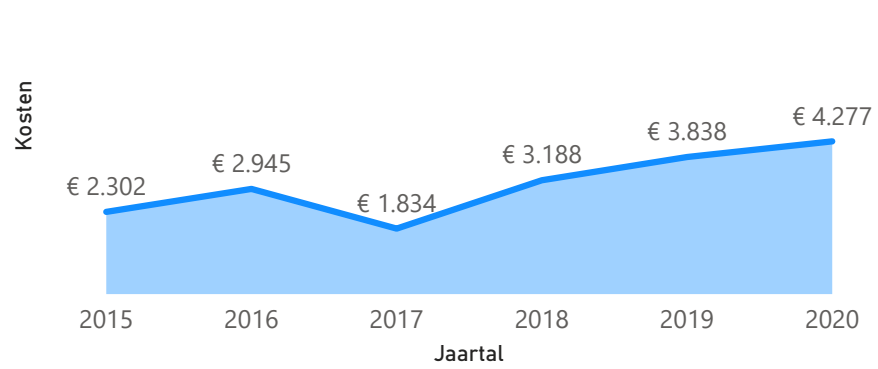

Tabel 5: Gemiddelde kosten per cliënt productcategorie

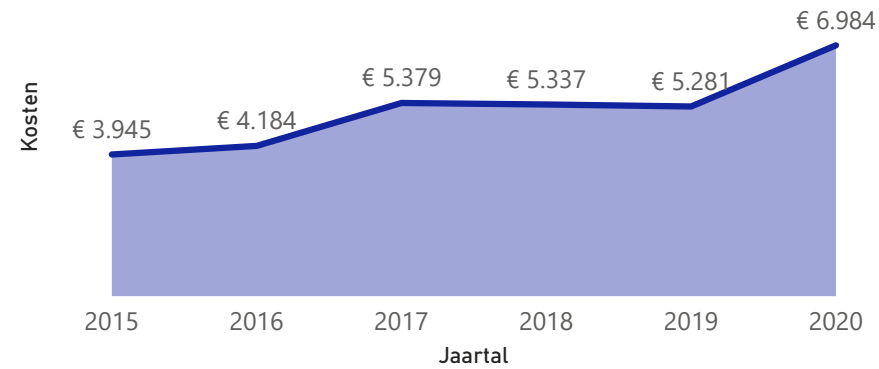
● Jeugdhulp verblijf incl. behandeling
 ● Dagbehandeling
 ● Jeugdbescherming
 ● Crisis
 ● Ambulante Jeugdhulp
 ● Jeugdreclassering
 ● Jeugd GGZ
 ● Preventief justitieel kader
 ● Kindergeneeskunde

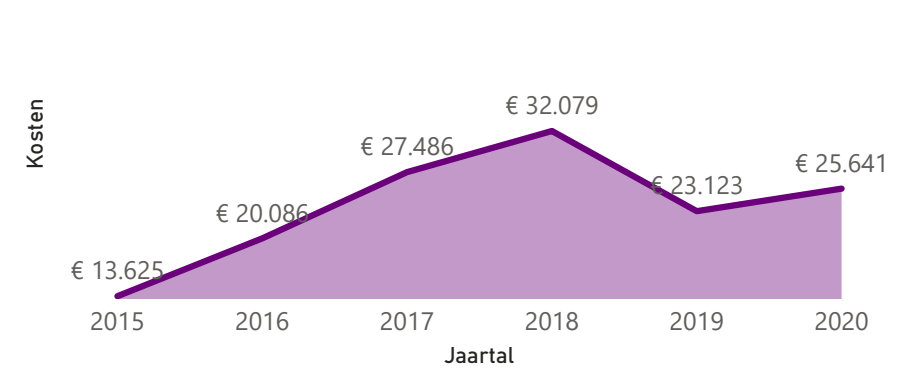
Tabel 6a: Gemiddelde kosten per cliënt Jeugd GGZ

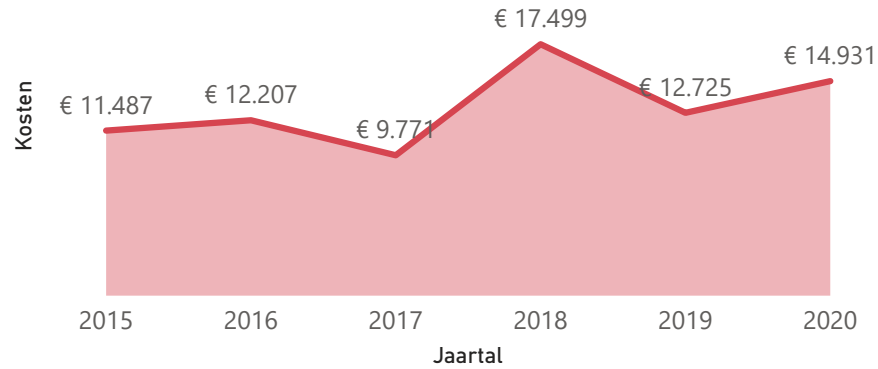
Tabel 6b: Gemiddelde kosten per cliënt Ambulante Jeugdhulp

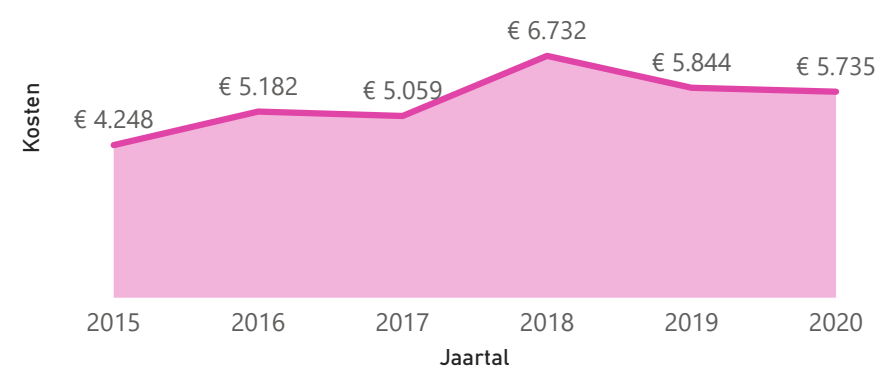
Tabel 6c: Gemiddelde kosten per cliënt Jeugdhulp verblijf incl. behandeling

Tabel 6d: Gemiddelde kosten per cliënt Dagbehandeling

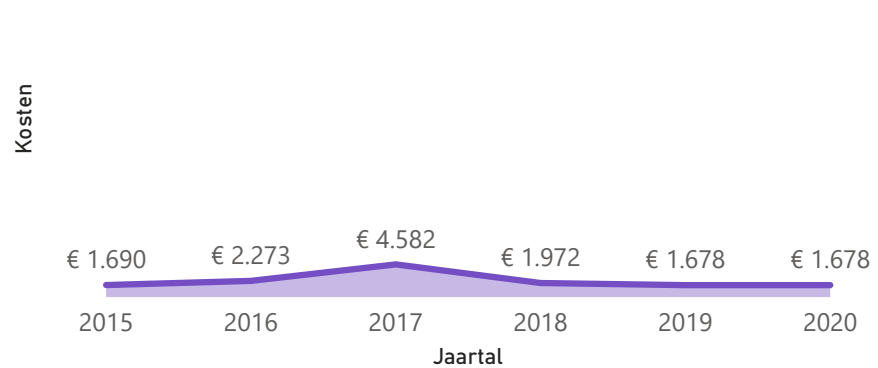
Tabel 6e: Gemiddelde kosten per cliënt Jeugdbescherming

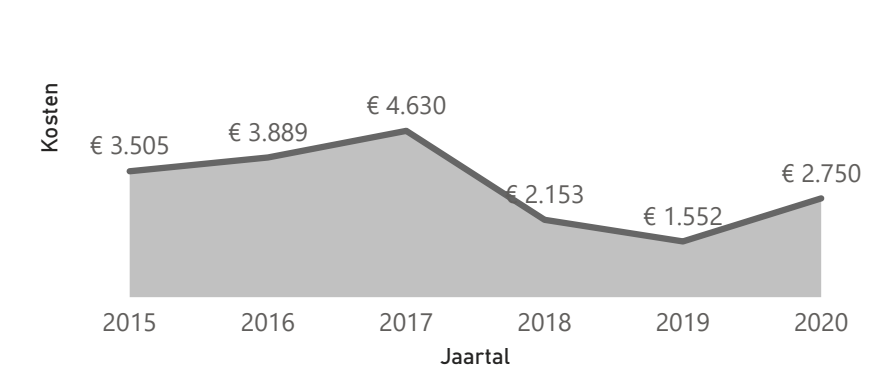
Tabel 6f: Gemiddelde kosten per cliënt Crisis

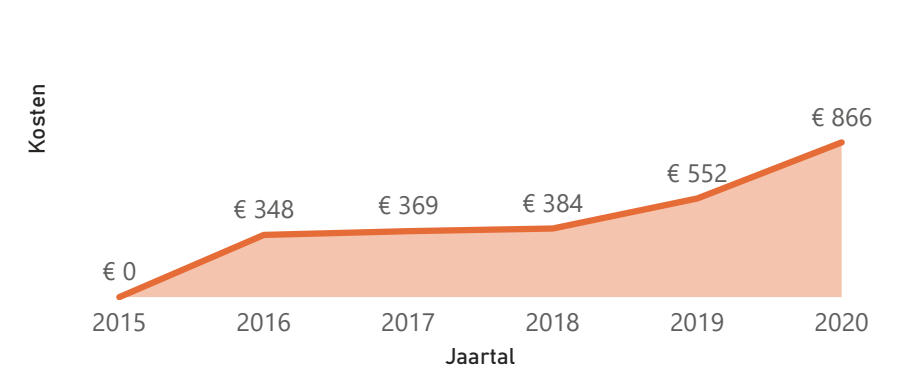
Tabel 6g: Gemiddelde kosten per cliënt Preventief justitieel kader

Tabel 6h: Gemiddelde kosten per cliënt Jeugdreclassering

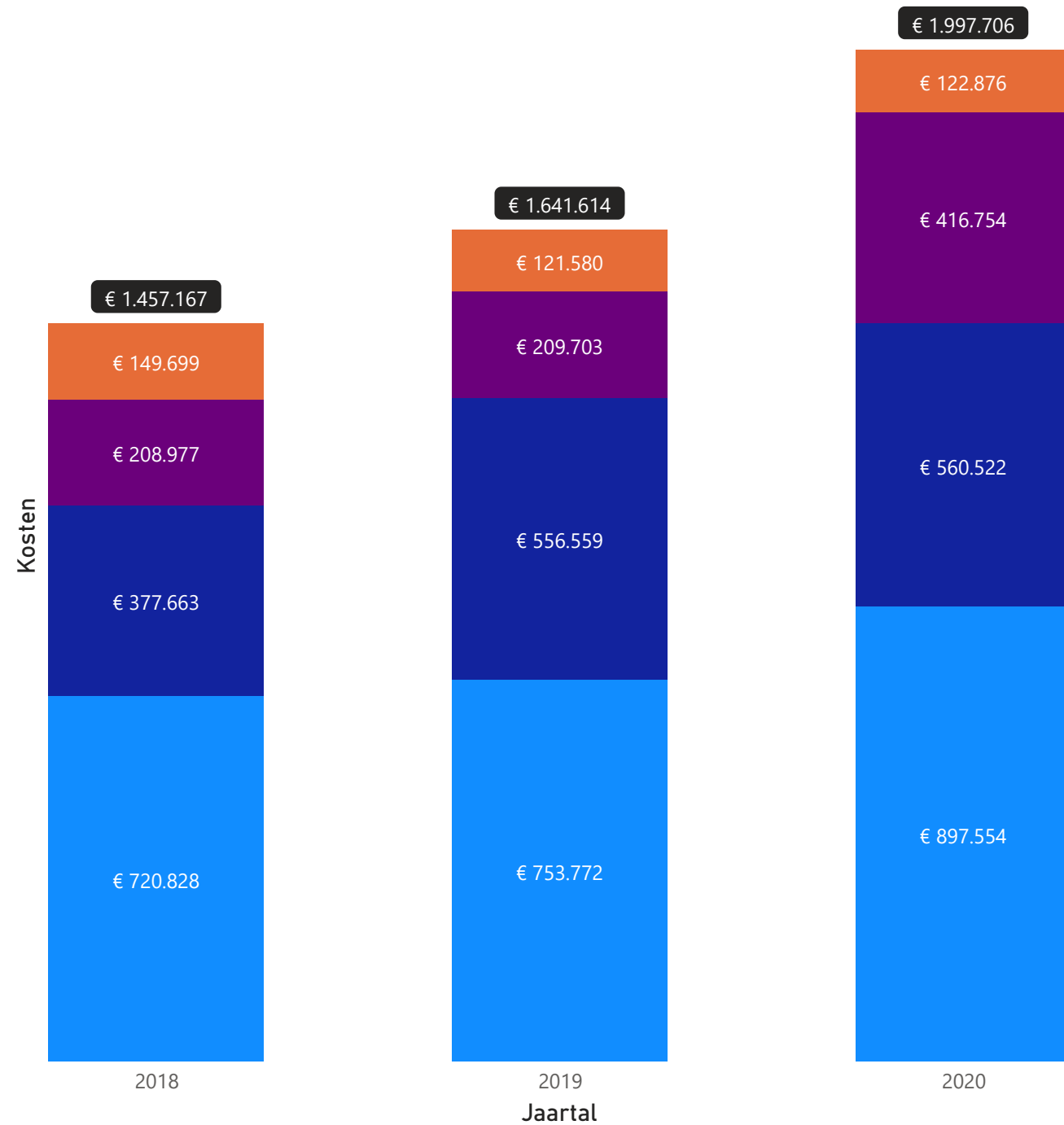

Tabel 6i: Gemiddelde kosten per cliënt Kindergeneeskunde

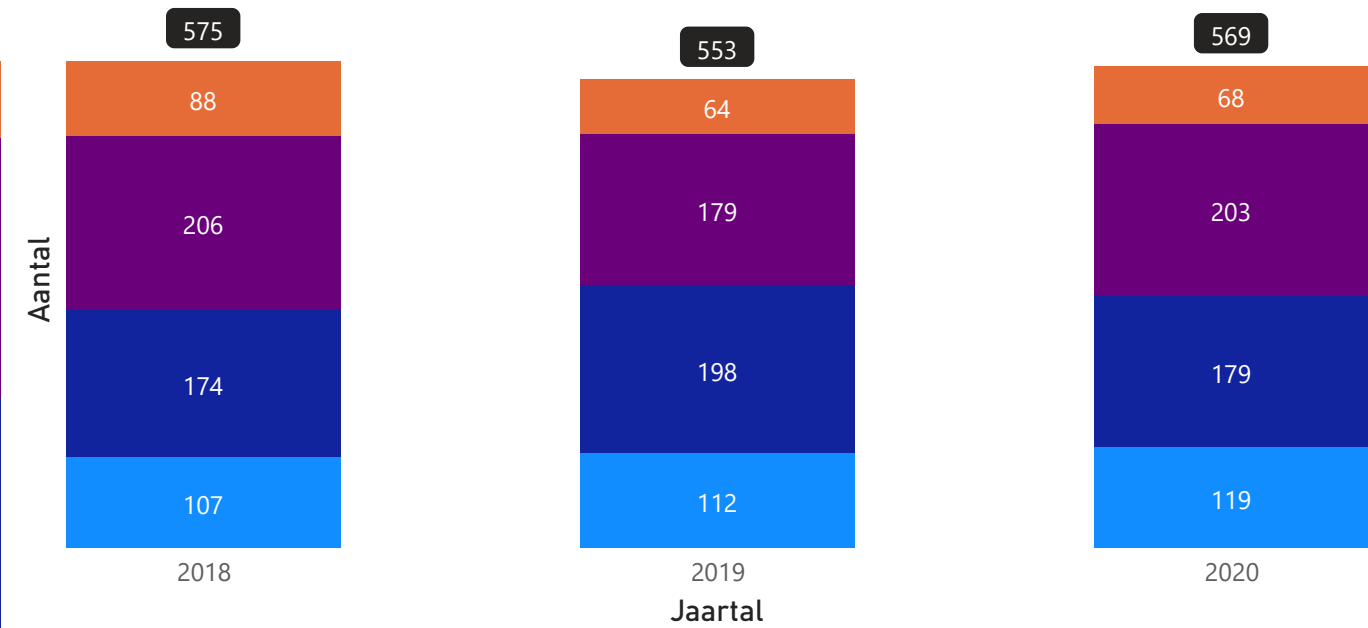
Tabel 7a: Totale kosten vier producten Jeugd GGZ

● Hoog specialistische GGZ ● Specialistische GGZ ● Basis GGZ ● Ernstige enkelvoudige dyslexiezorg

Tabel 7b: Aantal cliënten vier producten Jeugd GGZ

● Hoog specialistische GGZ ● Specialistische GGZ ● Basis GGZ ● Ernstige enkelvoudige dyslexiezorg

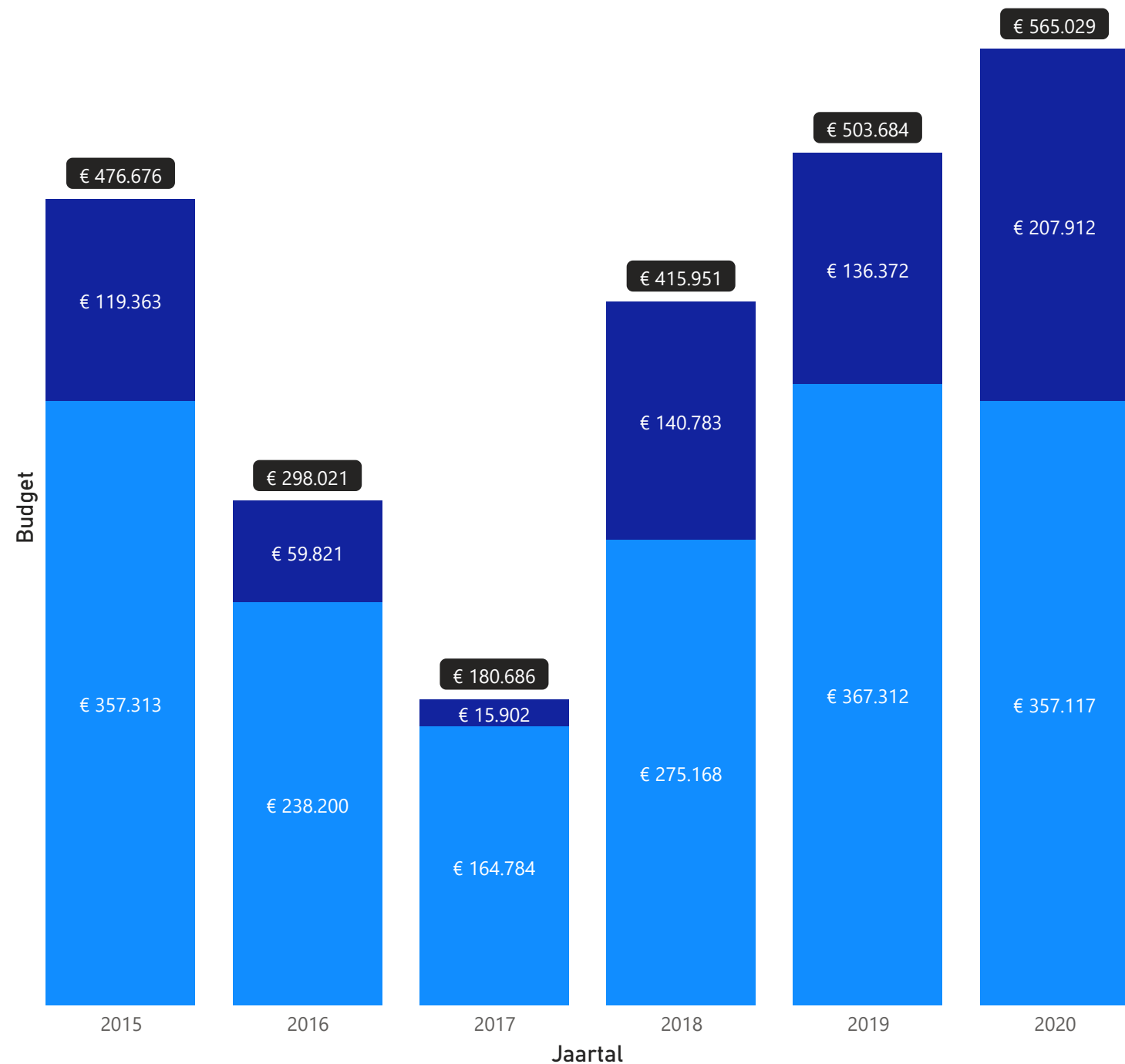
Tabel 7c: Gemiddelde kosten per cliënt vier producten Jeugd GGZ

● Hoog specialistische GGZ ● Specialistische GGZ ● Basis GGZ ● Ernstige enkelvoudige dyslexiezorg

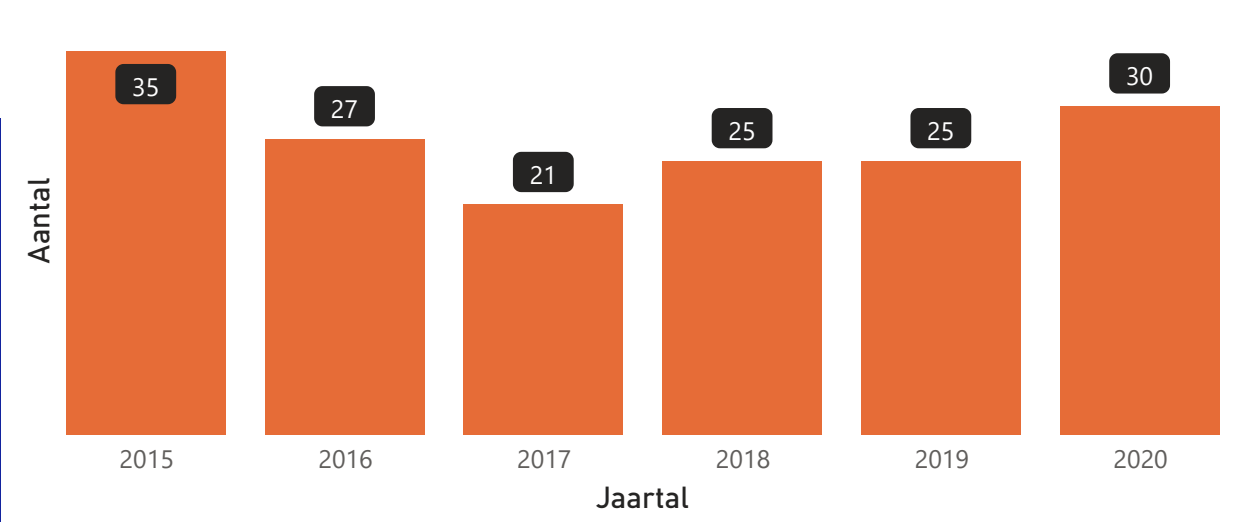

Tabel 8a: Totaal budget PGB

● Verzilverd ● Niet verzilverd

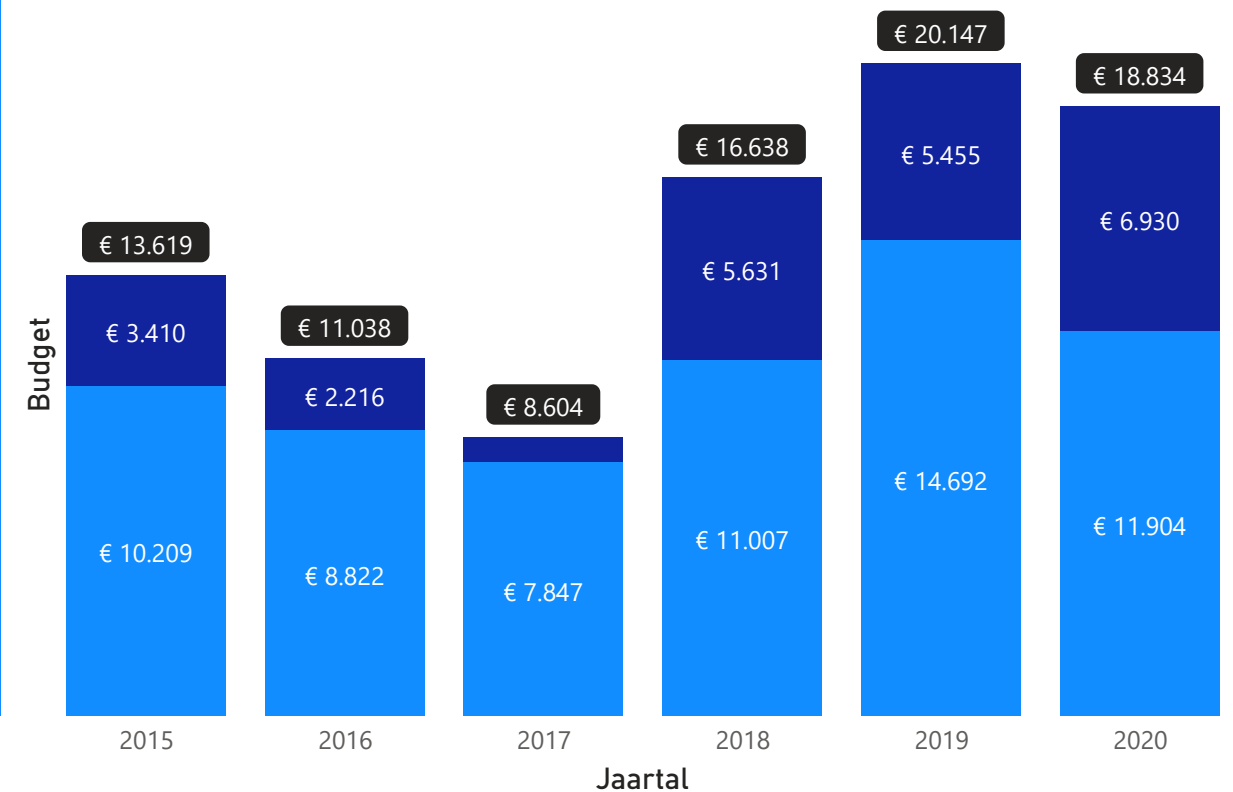

Tabel 8b: Aantal unieke cliënten PGB

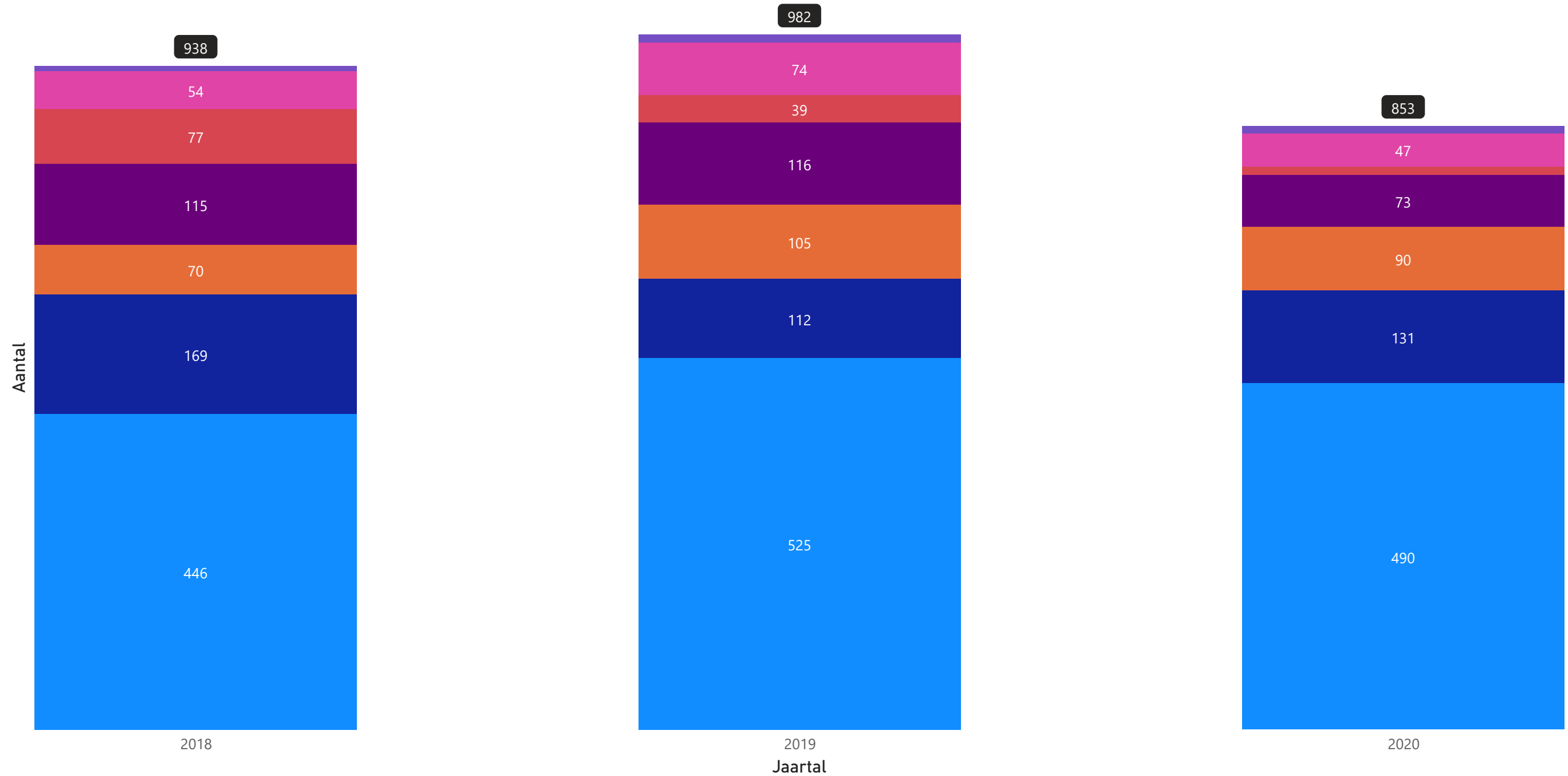
Tabel 8c: Gemiddeld budget per cliënt PGB

● Verzilverd ● Niet verzilverd

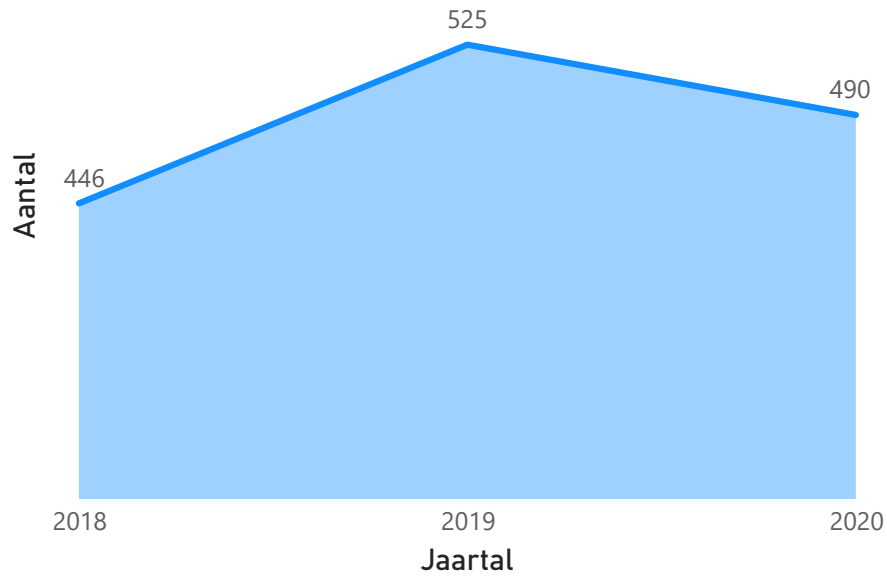
Tabel 9: Aantal verzoeken om toewijzing per verwijzer

● Huisarts ● Gemeente ● Medisch specialist ● Gecertificeerde instelling ● Zelfverwijzer/geen verwijzer ● Rechter, Officier van Justitie, functionaris Justitiële jeugdinrichting ● Jeugdarts

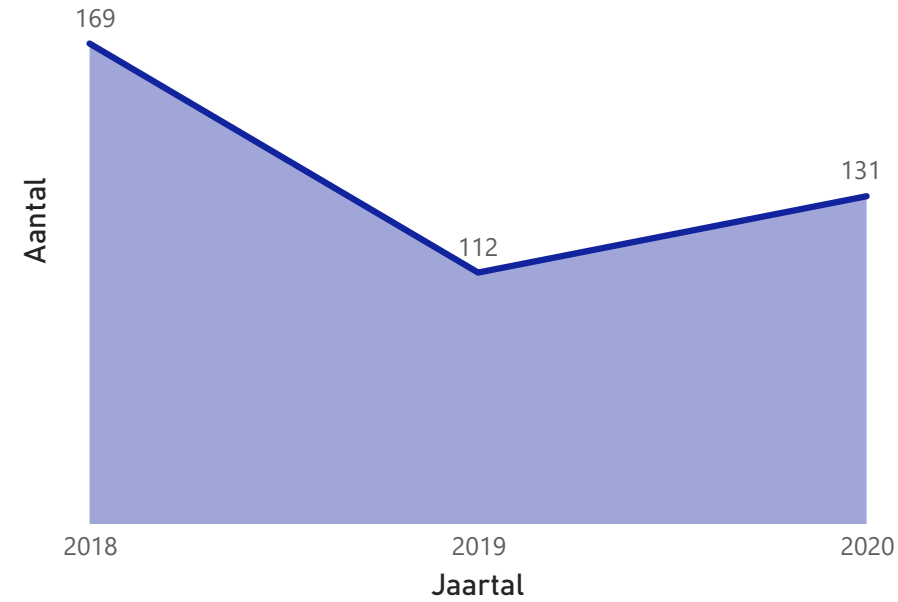

Toelichting tabel 9: De data van de jaren 2015 tot en met 2017 is niet beschikbaar.

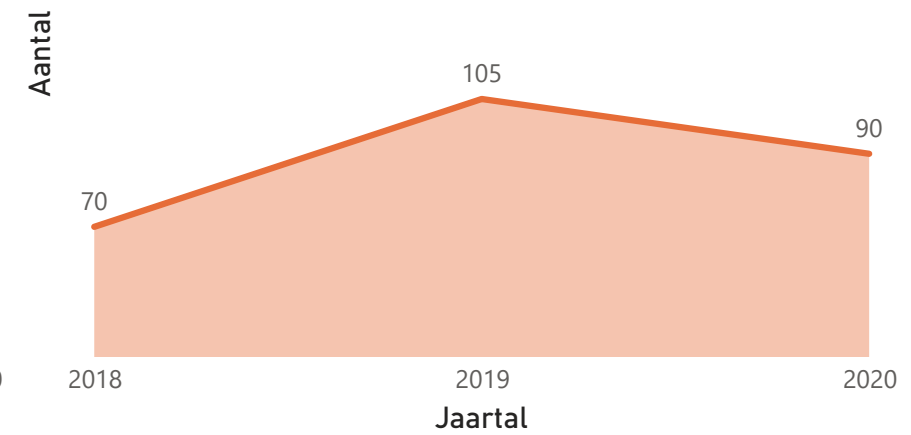
Tabel 10a: Aantal verzoeken om toewijzing Huisarts

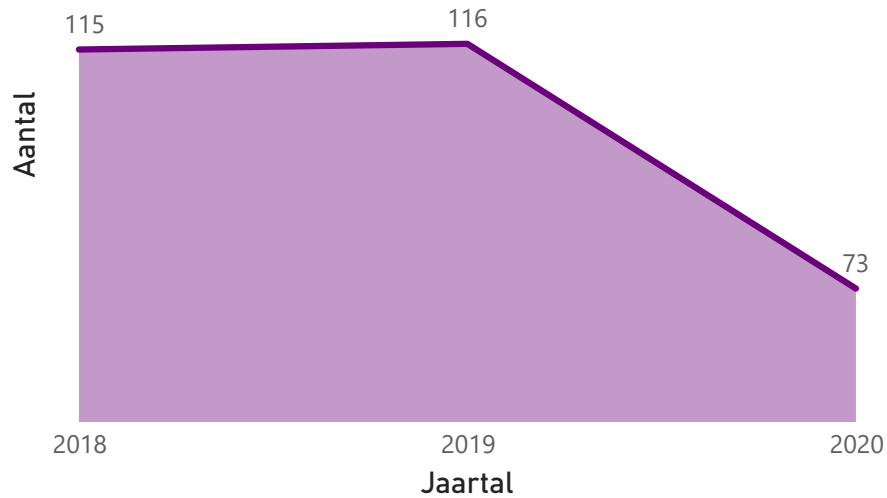
Tabel 10b: Aantal verzoeken om toewijzing Gemeente

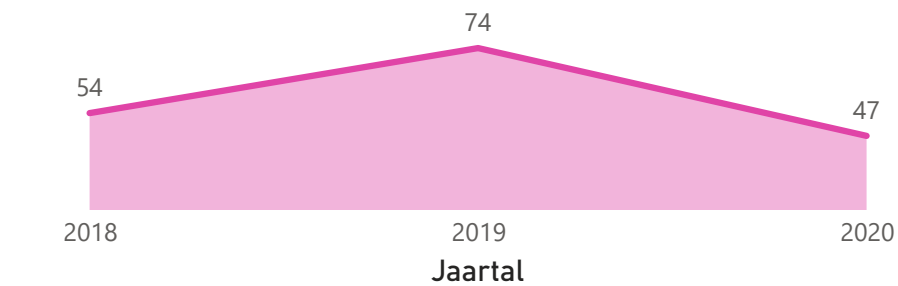
Tabel 10c: Aantal verzoeken om toewijzing Medisch specialist

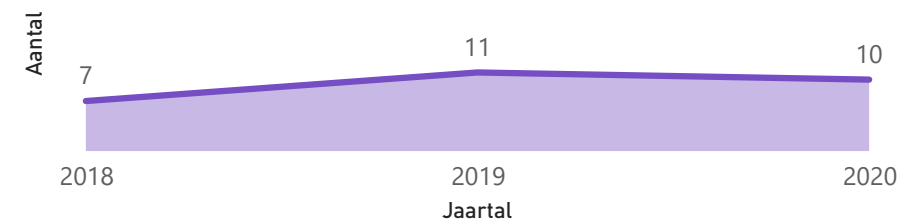
Tabel 10d: Aantal verzoeken om toewijzing Gecertificeerde instelling

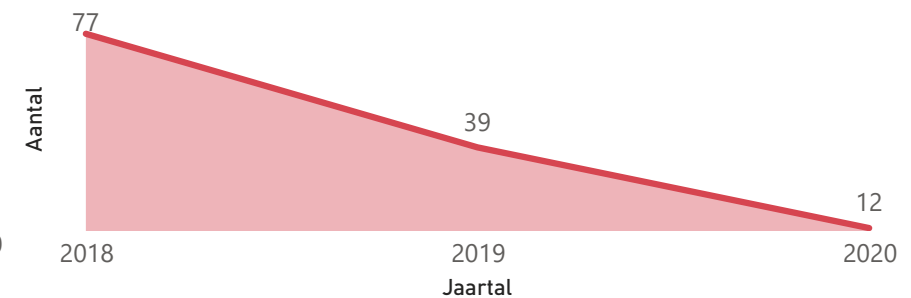
Tabel 10e: Aantal verzoeken om toewijzing Rechter, Officier van Justitie, functionaris Justitiële jeugdinrichting

Tabel 10f: Aantal verzoeken om toewijzing Jeugdarts

Tabel 10g: Aantal verzoeken om toewijzing Zelfverwijzer/geen verwijzer

Gemeente Voorschoten

**Bijlage bij dashboard jeugd Voorschoten
September 2021
Zaaknummer: Z/21/058258/266775**

Data en stand van zaken lokale toegang jeugd Voorschoten

Deze bijlage bij het dashboard jeugdhulp Voorschoten geeft een beknopte weergave van de beschikbare gegevens over de eerstelijns jeugdhulp (OJG en IAG). Tevens biedt het een inzicht van de stand van zaken lokale toegang tot het sociaal domein via Voorschoten voor Elkaar en de stappen die gemaakt worden in de doorontwikkeling van de toegang tot jeugdhulp.

Inhoud

1. Ondersteuner jeugd en gezin 2
2. Intensieve ambulante gezinsbegeleiding 4
3. Voorschoten voor Elkaar **Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.**
4. Doorontwikkeling toegang tot jeugdhulp via VvE 7
5. Impact van Corona op corona en de Jeugdhulp 7

1. Ondersteuner jeugd en gezin

Vanuit het actieplan jeugdhulp Voorschoten 2019-2021 wordt er sinds juli 2019 jeugdhulp bij de huisartsen ingezet. De ondersteuner jeugd en gezin (OJG) werkt voor alle huisartsenpraktijken in Voorschoten. De huisartsen melden in principe alle jeugd- en opvoedvragen naar de OJG, die uitgebreide triage doet en waar nodig de jeugdigen en hun ouders kortdurend begeleid. Het doel van deze maatregel is het verder normaliseren en de-medicaliseren van jeugdhulp. De OJG heeft een normaliserende effect omdat de ondersteuner jeugd en gezin laagdrempelig en toegankelijk is binnen de voor de inwoners bekende huisartsenpraktijk. Het de-medicaliserende effect is dat de OJG veel hulpvragen vanuit de huisartsenpraktijk weet op te lossen, waarmee wordt voorkomen dat kinderen een 'zwaar dossier' opbouwen in de gespecialiseerde jeugdzorg dan wel een stempel krijgen waar zij op latere leeftijd last van hebben.

Met het raadsvoorstel kostenombuigingen jeugd Voorschoten (z. 054244) wordt geadviseerd de inzet van de OJG te verdubbelen, wegens het positieve effect op de kwaliteit van de jeugdhulp en het bijkomende kosten beheersende aspect van de inzet.

Er valt een kwaliteitsslag op te merken door de inzet van de OJG:

- Vanuit de resultaten van de inzet, opgenomen in de tabel hieronder, is te zien dat er sprake is van een stijging van het aantal aanmeldingen bij de OJG, evenals een lichte stijging van het aantal trajecten zonder verwijzing ten opzichte van dezelfde periode een jaar eerder;
- De tevredenheid en het enthousiasme van de huisartsen over de inzet van de OJG ("De OJG is niet meer weg te denken uit de Voorschotense praktijken");
- De tevredenheid van de cliënten over de hulp.

Met extra inzet van een OJG beoogt de gemeente de kwaliteit van hulp verder te verbeteren. Vanwege het hoge aantal aanmeldingen voor de huidige inzet, wordt de positie van de OJG nog niet optimaal benut. Met de inzet van een extra OJG kan er onder andere extra worden ingezet op:

- kortere wachttijden (max. twee weken);
- uitgebreidere triage en kortdurende begeleiding vanuit de huisartsenpraktijk;
- meer regie van de OJG op de ingezette jeugdhulptrajecten;
- het bieden van nazorg door de OJG (bijvoorbeeld als "waakvlamfunctie");
- een betere benutting van en samenwerking met het lokale veld.

Het beoogde effect hiervan is een verdere daling van het aantal verwijzingen naar tweedelijns jeugdhulp en een kortere duur van de tweedelijns zorgtrajecten door de OJG nazorg te laten bieden en gebruik te laten maken van een (verstevigd) lokaal veld.

Data ondersteuner jeugd en gezin Voorschoten

Periode 1 maart t/m 1 augustus 2020	Aantal (percentage)
Totaal aantal trajecten	45
Aantal afgesloten trajecten (basis voor onderstaande cijfers evaluatie)	45 (100%)
Aantal verwijzingen tweedelijns <i>bGGZ: 13</i> <i>sGGZ: 8</i> <i>Overig: 5</i>	26 (58%)
Aantal trajecten zonder verwijzing	15 (34%)
Aantal verwijzingen naar VVE (Voorschoten Voor Elkaar)	2 (4%)
Aantal verwijzingen naar I.A.G. (Intensieve ambulante Gezinshulp)	1 (2%)
Aantal verwijzingen naar jeugdconsulenten	1 (2%)
Totaal afgesloten zonder verwijzing tweedelijns jeugdhulp (jeugdconsulenten leiden na ovg toe naar tweedelijns jeugdhulp, bijv. niet gecontracteerd aanbod, en voeren regie)	19 (42%)

Periode 1 maart t/m 1 augustus 2021	Aantal (percentage)
Totaal aantal trajecten	67
Lopende trajecten	17
Aantal afgesloten trajecten (basis voor onderstaande cijfers en percentages)	50 (100%)
Aantal verwijzingen tweedelijns <i>bGGZ: 13</i> <i>sGGZ: 11</i> <i>hoog sGGZ: 2</i>	27 (54%)
Aantal trajecten zonder verwijzing	12 (24%)
Aantal verwijzingen naar VVE (Voorschoten Voor Elkaar)	1 (2%)
Aantal verwijzingen naar I.A.G. (Intensieve ambulante Gezinshulp)	1 (2%)
Aantal verwijzingen naar jeugdconsulenten	0
Aantal verwezen overig niet zijnde (tweedelijns) jeugdhulp	9 (18%)
Totaal zonder verwijzing tweedelijns jeugdhulp (nog niet alle trajecten zijn afgesloten) (jeugdconsulenten leiden na ovg toe naar tweedelijns jeugdhulp, bijv. niet gecontracteerd aanbod, en voeren regie)	23 (46%)
Vermindering kosten tweedelijns* gespecialiseerde jeugdhulp	€ 77.211,-
Vermindering kosten tweedelijns jeugdhulp minus kosten inzet OJG**	€ 21.939,-

* De gemiddelde kosten jeugd GGZ in 2020 (peildatum september 2021) waren € 3.357,- per traject, waarbij de kosten voor dyslexie en de 5 duurste jeugdigen niet zijn meegerekend. Wanneer we ervan uitgaan dat voor elke cliënt die niet wordt doorverwezen een traject jeugd-GGZ voorkomen wordt, dan illustreert dit een besparing op tweedelijns jeugdhulp van 23 x 3.357 = € 77.211,- in de periode maart – augustus 2021.

** Op basis van 45 weken netto inzet OJG per jaar inclusief onkostenvergoeding huisartsen zijn de kosten van de inzet van de OJG over de periode van 5 maanden € 55.272,-.

2. Intensieve ambulante gezinsbegeleiding

Intensieve ambulante gezinsbegeleiding (IAG) biedt ambulante jeugd- en gezinshulp voor gezinnen met complexe problematiek en is semi-vrij toegankelijk, deze vorm van jeugdhulp is namelijk zonder beschikking inzetbaar. De hulp kan worden ingezet vanuit het lokale veld via Voorschoten voor Elkaar en wordt sinds 2018 in Voorschoten geboden door Cardea. Met de inzet van IAG biedt de gemeente lokaal ambulante jeugdhulp, waardoor minder gezinnen gebruik hoeven te maken van specialistisch aanbod.

IAG wordt ingezet voor 2,33 fte ad. € 192.500, - op jaarbasis. IAG is een vorm van tweedelijns ambulante jeugdhulp welke in Voorschoten vanuit de toegang beschikbaar is. Door deze hulp via de toegang in te zetten heeft de gemeente meer grip op de kosten, onder andere door afspraken over de trajectduur (gemiddeld max. 9 maanden) en het tarief, dat vergelijkbaar is met of in sommige vallen lager dan varianten uit het H10 aanbod. We zien tegelijk dat een relatief laag aantal Voorschotense cliënten gebruik maakt van ambulante hulp uit het H10 aanbod en dit jaar zelfs verder is afgenomen. Ter illustratie: in Q1 2020 zijn er 28 vergelijkbare tweedelijns trajecten ingezet tegenover 11 in Q1 2021. Dit kan betekenen dat IAG in Voorschoten beter vindbaar is voor verwijzers, zoals de OJG en de gecertificeerde instellingen.

In de periode van juli 2020 tot juli 2021 zijn er 45 trajecten IAG geboden en 28 afgesloten. In de eerste helft van 2021 zijn er 18 trajecten afgesloten en waren er 16 lopende trajecten. Hieruit kunnen we opmaken dat het aantal aanmeldingen redelijk stabiel is, echter relatief laag. Dit kan te maken hebben met de coronapandemie en de daaruit voortgevloeide maatregelen.

Van de 28 afgesloten dossiers zijn er 17 die langer dan 9 maanden hebben geduurd. Er is altijd een moment van evaluatie waarin besloten wordt voor verlenging. De reden tot verlengen is altijd inhoudelijk. Meestal zijn de problemen dermate complex in een gezin, dat in de eerste periode vooral sprake is van inventarisatie en analyse van de mogelijkheden, en oplossen van alle crisisachtige problemen, alvorens er aan structurele verbetering gewerkt kan gaan worden. Daarnaast staat er een aantal cliënten op een wachtlijst bij vervolghulp maar zijn de wachtlijsten dusdanig lang dat het niet mogelijk is af te sluiten gezien de complexiteit van de problemen. (Bijv. Jongeren met ernstige depressie/suïcide dreiging). De medewerkers blijven dus zorg bieden, soms zelfs meer, om de situatie hanteerbaar te houden voor ouders.

In vergelijking met een jaar eerder is een daling van het aantal geboden trajecten zichtbaar, namelijk 68 in 2019 t.o.v. 45 in de periode juli 2020 tot juli 2021. De inschatting is dat deze daling te maken heeft met de coronapandemie. De gemiddelde trajectduur is opgelopen, wat volgens de professionals te maken heeft met de toenemende complexiteit van de hulpvragen.

Trajecten	Juli 2020 tot juli 2021	Januari 2019 tot juli 2020
Aantal trajecten	45	80 <i>Jan t/m dec 2019: 68</i>
Aantal afgesloten trajecten	28	68
Gemiddelde duur begeleiding	<i>13,4 maanden</i>	<i>12,1 maand</i>
Aantal tot 9 maanden	11	31
Aantal langer dan 9 maanden	17	37

3. Voorschoten voor Elkaar

Voorschoten voor Elkaar (VvE) is sinds 2020 als brede welzijnsorganisatie de toegangspoort tot het sociaal domein voor alle inwoners van 0-100+. Dit betekent dat ook jeugdhulpvragen bij VvE binnenkomen. Echter heeft VvE als brede welzijnsorganisatie binnen de huidige overeenkomsten geen jeugdhulp in het pakket. Een van de doelstellingen van de decentralisatie is de jeugdhulp meer lokaal, dicht bij en meer afgestemd op de jeugdige en hun gezinnen te organiseren. Vanaf de start van VvE wordt intensief gemonitord hoe de ontwikkelingen rondom jeugdhulp verlopen.

Cijfers individuele nieuwe hulpvragen per week

In het tweede kwartaal van 2021 kreeg VvE 151 nieuwe hulpvragen, 17% meer dan in het eerste kwartaal. Op basis van de aanmeldgegevens (een eerste telefonisch gesprek), was de hulpvraag zoals weergegeven in onderstaande. Scholen melden niet aan via Voorschoten Voor Elkaar, maar melden een kind vaak direct aan bij de sociaal werker op school (schoolmaatschappelijk werk). In totaal kreeg VvE in het 1^e halfjaar 111 nieuwe jeugd- en opvoeding gerelateerde hulpvragen.

Soort hulpvraag 2021	Q1	Q2	Totaal
Jongerencoaching	1	4	5
Jeugd en Gezin	38	42	80
Verwijzingen vanuit scholen (SMW)			26
Totaal aantal nieuwe hulpvragen m.b.t. jeugd en/of opvoeding Q1 en Q2			111

De verwijzingen van de scholen betreffen een diversiteit aan hulpvragen van de ondersteuning van een migrantengezin, tot aanvragen voor PGB, de wens voor speltherapie, vermoeden van autisme of seksueel grensoverschrijdend gedrag. Onafhankelijke clientondersteuning werd bijvoorbeeld ingezet ter ondersteuning van een WLZ-aanvraag voor een minderjarig kind en ter ondersteuning van een WMO-aanvraag.

Verzoeken voor ondersteuning van jongeren (jongerencoaching) komen van de GGD, Veilig Thuis en het onderwijs.

VvE verwijst rechtstreeks naar IAG van Cardea en het ACT team. Daarnaast vindt er regelmatig integraal overleg plaats in het kader van 1 gezin 1plan 1 regisseur.

Cijfers onderwerpen individuele ondersteuningstrajecten gerelateerd aan jeugd en gezin

Hoofdonderwerp	Onderwerp	Q1 2020	Q2 2020	Q3 2020	Q4 2020	Q1 2021	Q2 2021
Individuele hulpvraag	Echtscheiding	18	6	19	3	6	15
	Gezinsondersteuning	28	9	8	9	10	13
	Over/voor kind	36	10	20	19	13	12
	Veilig Thuis	12	1	1	2	9	3
	School	4	2	-	6	9	4
	Jongeren	4	9	7	9	11	16
Totaal hulpvragen jeugd en gezin		102	37	55	48	58	63
Informatie en advies	Opvoeden en opgroeien	9	8	4	-	4	20
	Relatie en welzijn	28	7	4	-	5	5

De sterke daling in het aantal individuele ondersteuningstrajecten gerelateerd aan jeugd en gezin na Q1 2020 is volgens VvE grotendeels gerelateerd aan de effecten van de coronapandemie. De stijging van het aantal trajecten daarna heeft te maken met een grotere bekendheid van VvE als brede welzijnsorganisatie in Voorschoten, het vermoeden is dat met name het aantal vragen om gezinsondersteuning verder op zal lopen tot het niveau van Q1 2020. Het schommelende aantal vragen omtrent echtscheiding is waarschijnlijk ook het gevolg van corona. De verwachting is dat het reguliere aantal aanvragen rond de 15-20 per kwartaal zal liggen.

Individuele ondersteuningstrajecten 0-100+ via Voorschoten voor Elkaar

	Q1		Q2	
	2020	2021	2020	2021
Nieuw	75	124	99	144
Lopend	23	48	82	101
Afgesloten	16	68	98	114
Verder	82	101	83	130

Aantal nieuwe hulpvragers 2020

	Q1	Q2	Q3	Q4
Sociaal werk	75 ¹	99	110	156
Sociaal Raadslieden	37	24	21	26
Welzijn op recept	20	2	8	6
Vrijwilliger gezocht	38	34	48	34
Totaal	170	159	187	222
Totaal 2020				738

Doorlooptijden – duur van de trajecten 0-100+

Om een beeld te krijgen van de duur van de trajecten bij VvE, is gekeken naar de dossiers waarin actief ondersteuning is geboden in 2020 en 2021. Van de afgesloten dossiers is 82% van de trajecten is na een half jaar afgesloten, in 16 % maximaal een jaar en in 5 dossier ruim een jaar, waarvan de langste zeventien maanden. In 2020 werd alleen het totaal aantal nieuwe hulpvragen geregistreerd, vanaf 2021 is er onderscheid in nieuwe, lopende en afgesloten trajecten dan wel trajecten die verder verwezen werden.

¹¹ In de Q1 rapportage spraken we van 140 hulpvragers, vermoedelijk telde het systeem hier (een deel van) de vrijwilligers nog in mee. We hebben in het tweede kwartaal het registratieprogramma verder opgeschoond en de afbakening tussen mantelzorgers, vrijwilligers en hulpvragers nog scherper ingericht. We verwachten dat we hiermee nu tot de juiste cijfers komen, maar zullen dat middels een 'cross check' in Q3 nogmaals nagaan.

4. Doorontwikkeling toegang tot jeugdhulp via VvE

Uit bovenstaande cijfers is op te maken dat er veel jeugd- en opvoeding gerelateerde hulpvragen binnenkomen bij VvE. Met het organiseren van een jeugdhulpteam binnen de toegangsorganisatie beoogt de gemeente een kwaliteitsslag te maken in de behandeling van deze hulpvragen. In de huidige constructie heeft VvE een nauwe samenwerking met de jeugdgezondheidszorg (JGZ), welke in hetzelfde pand gehuisvest is. De verwachting is dat de juiste hulp eerder en passender geboden kan worden als de jeugdhulpvragen bij binnenkomst al worden opgepakt door jeugdprofessionals ten opzichte van de huidige situatie waarin er meerdere partijen (naast VvE en de JGZ zijn dat gemeente, Cardea en OJG).

In Q2 dit jaar heeft de gemeente als opdrachtgever de kaders voor de toegang tot jeugdhulp in Voorschoten uitgewerkt. Hierop is VvE aan de slag gegaan met het globaal ontwikkelen van een plan om de toegang tot jeugdhulp te organiseren met een jeugdteam binnen VvE. Gemeente en VvE hebben in kaart gebracht wat er nodig is qua middelen en tijd om uitvoering te geven aan dit plan, wat nader is toegelicht in het voorstel kostenombuigingen jeugdhulp Voorschoten (z.054244). In de periode oktober 2021 - juni 2022 zullen onder aansturing van een projectleider de voorwaarden geschapen worden die nodig zijn om de toegang vorm te geven, zodat deze juni 2022 daadwerkelijk van start kan gaan. De triage aan de voorkant, de intensieve ambulante gezinsbegeleiding en de jeugdhulp bij de huisartsen (huidige OJG) en zal dan door VvE georganiseerd worden. Gedurende het traject zal nader onderzocht worden op welke manier de samenwerking met de jeugdconsulenten verstevigd kan worden en in hoeverre het mandaat om gespecialiseerde jeugdhulp te indiceren kan worden overgeheveld naar VvE.

5. Impact van Corona op de Jeugdhulp

Bron: Corona enquête jeugdhulp regio H10, mei 2021

Vanaf de start van de coronapandemie is een aantal onderzoeken uitgevoerd naar de impact van corona op de jeugd en de jeugdhulp. Deze onderzoeken hebben geen duidelijke impact van Corona op de jeugdhulp inzichtelijk kunnen maken. In het voorjaar van 2021 is, op verzoek van de samenwerkende jeugdhulpaanbieders, een nieuw onderzoek naar de impact van corona op de jeugdzorg uitgevoerd. De centrale vraag bij het onderzoek was om inzichtelijk te krijgen of corona leidt tot een verhoging van de instroom en/of tot verzwaring van de problematiek. De aanbieders gaven aan hier signalen over te krijgen, maar het niet hard te kunnen maken. Het Servicebureau Haaglanden heeft dit onderzoek gefaciliteerd. In tegenstelling tot de eerdere onderzoeken is dit onderzoek meer kwantitatief ingestoken om antwoord te kunnen geven op de gestelde vragen.

Het onderzoek is uitgevoerd met behulp van een enquête die toegestuurd is aan alle in de regio H10 gecontracteerde jeugdhulpaanbieders. Na de enquête zijn er twee verdiepingssessies geweest, waarin de voorlopige resultaten uit de enquête zijn getoetst en geduid zijn.

Uit de enquête is gebleken dat vooral bij de GGZ de instroom fors stijgt. Dit zorgt voor een toename in de wachtlijsten, wat volgens de aanbieders zorgt voor een toename van crisis. Jeugd en Opvoedhulp (J&O) verwacht een inhaalslag te maken. Alle organisaties staan onder hoge druk vanwege corona en het effect daarvan op het personeel.

Wat gebeurt er als corona voorbij is?

De meeste aanbieders verwachten wel een toename van de zorgvraag na corona. Vooral de aanbieders Jeugd & Opvoedhulp verwachten een flinke toename, met wel 45 procent. De GGZ verwacht een toename van ongeveer een kwart en begeleiding ongeveer dertien procent.

Uit de antwoorden blijkt dat de redenen dat er een toename wordt verwacht, vooral te maken hebben met uitgestelde zorg. Kinderen die nu niet naar school gaan, waardoor problemen niet worden gezien. Bepaalde klachten die niet tot uiting komen, zoals sociale angst. Ook zijn de wachtlijsten te lang, waardoor er alleen maar opstapeling plaatsvindt.

De uitkomsten van het onderzoek vragen om (tijdelijke) oplossingen nu blijkt dat er sprake is van zwaardere casuïstiek, en de intensiteit en duur van de zorg in met name de JGGZ vanwege corona toenemen.